

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsak teden v soboto ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K. Prodajase v Gorici v tolikarni Schwarz v Solških ulicah, Jellersitz v Namskih ulicah in Leban na Verdijevev tekališču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Čast dr. Tume pred porotniki.

Čitatelji se gotovo se spominjajo onih predpreteklih časov volitev v deželni zbor goriški. Kakor je vsakemu znano, so naši »naprednjaki« tačas napeli vse sile, da bi zmagali na celb. črti, a so sramotno pogoreli. »Naprednjaki« kotovodje bali so se oni čas osobito dveh oseb, ki bi kandidirala za deželnozborske mandate, namreč grofa Alfreda Coroninija in dr. Aleksija Rojca. Akopram sta se ta dva poštenjaka že pred volitvami izjavila, da ne kandidirata in da tudi ne sprejmeta nobene kandidature, jima tega vodstvo »narodno-napredne« stranke ni verovalo in ju je napadalo v njih glasilu na najnesramnejši način. Ker z grofom Coroninijem hruške jesti ni šlo »liberalnim« mogotcem v slast, vrgli so se z vso prediznostjo na dr. Rojca. Ta ni ostal dolžan odgovora in je na podlosti »napredne« stranke odgovoril v »Gorici« s člankom, katerega je s polnim imenom podpisal. Ta članek je pa zadel vodjo goriških »naprednjakov«, dr. Tuma, v živo, in sicer tako, da se je po njem čutil razžaljenega na svoji časti in je naperil tožbo proti njega psatelju.

V ti zadevi pričela se je bila razprava pred porotniki že dne 2. junja l. 1902, a se je radi italijanskih porotnikov preložila do sedanje porotne seje z namenom, da se prevedejo vsi spisi na italijanski jezik. Pri tej priliki moramo omeniti, da je dr. Tuma pri prvi razpravi odklanjal slovenske porotnike, namreč gg. Vodopivca, Cigoja, Kavčiča, Sfilgoja, Simčiča in Trpina, a sedaj, ko so bili vsi spisi prevedeni v italijansko, je odklanjal pa italijanske porotnike. Kako se to strinja? In zakaj?

V sredo dne 11. t. m., bila je torej druga razprava, kateri je predsedoval deželnosodni svetnik Zörner z volantom deželnosodnim svetnikom Rutarjem in sodnijskim tajnikom Devetakom. Kot porotniki so bili izzrebani gg: Maha pl. Batistič iz Solkana, Castelliz Anton iz Gorice, Geriani Nikolaj iz Tržiča, Cossar Ivan iz Gorice, Kanceller Anton iz Solkana, Kožuh Vincencij iz Oseka, Lutman Josip iz Št. Andreza, Luzzatto Emit iz Gorice, Pignatari Franc iz Črnič, Presel Ivan iz Gorice, Stabile Ivan iz Ogleja in Venuti Alojzij iz Gorice, torej šest Slovencev in šest Italijanov. Obtožbo je zastopal sam tožitelj dr. Tuma, obtoženca pa dr. Raymond Luzzatto.

Preden pridemo k poročilu o razpravi, naj samo omenimo, da je bilo med poslušalci samo mala pešica pristašev »narodno-napredne« stranke, mej tem ko jih je pri drugih enakih obravnavah vse mrgolelo: staro in mlado, omikano in drugo, vse je pritezlo. Naj še pribjemo, da glasilo »narodno-napredne« stranke ni poslalo k obravnavi nobenega izveščitelja, mej tem ko je pri drugih enakih obravnavah bilo vse polno stenografov. In to je značilno!

Zapisnikar je prečital obtožnico v slovenskem in italijanskem jeziku, ki se tako-le glasi:

Obtožnica.

Dr. Henrik Tuma, odvetnik in deželni poslanec v Gorici, obtožuje dr. Aleksija Rafaela Rojca, zdravnika v Gorici, da ga je v članku »Kje tiči laž?« v Gorici izhajajočega časopisa »Gorica« št. 81 z dne 12. oktobra 1901, kojega je lastnoročno podpisal obdolžil z besedami:

»Danes Vam lahko še enkrat s popolnim prepričanjem povem, da nam je dr. Tuma takrat brezvestno vse pokončal, utrdiši s tem tačasni politični, skrajno neugodni položaj (v prilog našim dušmaninom), ne da bi se bila vsaj nam goriškimi Slovincem izpolnila kakrakoli tako opravičena tirjatev. — Doznali ste gotovo, da je dr. Tuma v deželnem zboru glasoval za vsprejem užitnine v deželno upravo, a da je, kakor je to sam priznal v seji deželnega zbora, v kateri je odgovarjal glavar Pajer na dotično interpelacijo poslanca Grče, potem osebno, po svojem glasilu in po svojih privržencih na vse kriplje podiral in konečno, tudi podrl dotični enoglasni zborov sklep. In to v znamenito škodo deželi, ki je zgubila s tem letnih 130.000 K, in davkoplačevalcev, a v prilog zasebnemu podjetniku. Znano Vam mora biti tudi, da je dr. Tuma vpeljal abstinenco v deželni zbor, potem jo pa smešil in obojal, ko je videl, da bi bili tem potom pridobili slovenski poslanci, ako bi bili edini pod vodstvom dr. Gregorčiča in Alfreda grofa Coroninija, svojemu narodu, kar mu tiče po božji in naravni postavi. To, če kedaj, v tem trenutku, ki se more biti ne povrne nikdar več, prepotrebno edinost je nečuvveno razbil dr. Tuma nam primorskimi Slovincem in tudi Vam v nezrečeno škodo.

Da si je mož zdaj agilen, vendar ne zasluži, da se zanj ogrevate. V vsem svojem delovanju in po vsem svojem prizadevanju namreč ne vidi in ne išče drugega, nego samega sebe in svojo osebno gmatno korist. Dr. Tuma sam je izrekel: »Politik (torej tudi poslanec), mora v prvi vrsti skrbeti za se, potem še le za svojo volilce; dr. Gregorčič mora ravno radi tega propasti, ker je nesebičen«. Izrekel je to gotovo ne iz prepričanja in iz spoštovanja do dr. Gregorčiča, ampak gledé na svoje materijalno stanje in na dejstvo, da je začel služiti denarja, ko se mu življenje že nagiha, mej tem ko ima deco še v najnežnji starosti.

Dr. Tuma je zaradi boleznistopil v pokoj, rekel je, da zahteva to korist naroda. A ko je spoznal, da na tem potu ne pride z lahka do tega, kar je prostovoljno in po nepotrebnem sam zavrgel pod pretego »narodne koristi« in si domneval, da so mu odprta še vedno dotična vrata, je zopet hotel vstopiti v državno službo. Ponužil je vladi, ako ga sprejme, to, kar mu je bil poveril narod tačas, ko je bil c. kr. uradnik. Obetal je namreč c. kr. vladi v svoji dotični prošnji, da odloži deželno odborništvu, deželno poslanstvo in da se odpove vsakemu političnemu delovanju v prid Slovincem. Biti mora to gola resnica. Pravil mi je to dr. Tuma sam 18. febr. 1897 in tudi drugi, ki so morali to znati. Kako me je presenetila ta vest kot zdravnika, si zamore misliti vsakdo, ako povem, da sem bil jaz tisti, kateri je napravil pred poldrugim letom t. j. dne 7. okt. l. 1897 dr. Tumi na njegovo prošnjo ono po državnem zdravniku potrjeno spričevalo, na katerega podlagi je bil stalno umirovljen isti dr. Tuma.

Torej dolžil ga po tiskovini zaničljivih lastnosti in mišljenja ter s tem zakrivil prestopok razžaljenja časti po § 491. k. z.

Predlagam, da se razpiše glavna

razprava pred poroto c. kr. okrožne sodnije v Gorici ter da se v svrhu dokaza predložé spisi deželnega odbora o deželni užitnini in iz tus. arhiva spisi gledé upokojitve podpisanega kot c. kr. sodnega pristava in prošnja za imenovanje sodnikom.

Razlogi.

Dr. Aleksij Rafael Rojic je spisal v št. 80. in 81. v Gorici izhajajočega lista »Gorica« z dne 8. in 12. oktobra 1901 članka pod naslovom »Kje tiči laž?« Oba članka sta žaljiva po celi svoji vsebini, posebno pa odstavek v št. 81. od besedij »Danes Vam lahko še enkrat« pa do »stalno umirovljen isti dr. Tuma«.

Dve leti traja gonja politične klerikalne stranke, kateri so se pridružili nekateri goriški posvetni inteligentje, proti osebi podpisanega ter se rabi vsako sredstvo, da bi se izpodkopalo njegovo poštenje in ugled pred ljudstvom in se tako onemogočil kot deželni poslanec, kot deželni odbornik in tudi kot odvetnik. Stranka, ki je ustanovila list »Gorica«, in k kateri pripada v prvi vrsti dr. Aleksij Rafael Rojic, si je takoj v prvih številkah imenovanega lista postavila kot eno glavnih svojih nalog, uničiti podpisanega moralno in materijalno. To je list »Gorica« ponovno naglašal v različnih člankih in dopisih ter glavni voditelji stranke niso nikdar skrivali te svoje tendence. — V osobi podpisanega so videli svojega političnega nasprotnika, ki po ugledu, kojega uživa med ljudstvom, postaja nevaren političnemu voditeljstvu oseb, ki se zbirajo sedaj okoli časopisa »Gorica«.

Dr. Aleksij Rafael Rojic je nastopil za svojo trditve v št. 81. časopisa »Gorica« z dne 12. okt. 1901 dokaz resnice ter s tem ponovno potrdil, da je hotel podpisanega žaliti na način, kakor je po sebi razumljivo vsakemu, kdor pozna naše javno življenje. — Ako bi se temu članku odrekla prava ost, rekoč, da je pisan in narekovan iz politične strasti in ne z namenom žaliti, pa odpade ta pomislek, ako članek čita oseba, ki ne pozna razvoja zadnjih let domače naše politike, in katera mora iz inkriminiranih besed sklepati brez drugega, da je mož, o katerem se sme govoriti tako, kakor v članku »Kje tiči laž?«, zaničevanja vreden, ker je iz frivolitete in zlobnosti iskaje samo svojo gmatno korist, oškodoval lastni svoj narod.

Inkriminovane besede nosijo torej vse znake razžaljenja časti po § 491 k. z., in ker je dr. Aleksij Rafael Rojic priznal avktorstvo tega članka, je brez drugega obtožnica utemeljena.

V Gorici, dne 13. decembra 1901.

Dr. Henrik Tuma.

(Dalje pride.)

Zakonski načrt

glede povišanja učiteljskih plač in župani ter podžupani ajdovskega sodnega okraja.

Svoječasno smo priobčili resolucijo, katero so vsprejeli in podpisali župani in podžupani ajdovskega sodnega okraja na shodu pri Rebku. Z omenjeno resolucijo se pozivlje vlada, naj bi ne predložila v najvišje potrjenje zakonskega načrta, katerega je sklenil v svojem zadnjem zasedanju naš deželni zbor v zadevi zvišanja učiteljskih plač, po katerem zakonu bi morali nositi vse stroške izvirajoče iz tega zakona okrajni šolski zalogi oziroma naši posestniki in obrtniki z do-

kladami na izravne davke. Na omenjenem shodu izvolil se je tudi poseben odsek, kateri mora poskrbeti, da pride ta resolucija na pristojno mesto ter izdelati poseben memorandum, ki ima spremljati omenjeno resolucijo. Odsek je ta memorandum tudi izdelal in isti se tako-le glasi:

C. kr. namestništvu
v Trstu.

Na priloženi resoluciji podpisani zakoniti zastopniki občin vipavske doline zbrali so se v dan 1. februarja t. l. pri Rebku na Goričici z namenom, da bi se posvetovali, kako razbremeniti naše ljudstvo, ki gineva pod neznošno butaro različnih doklad in davkov.

Če se primerjajo naše davščine in doklade z onimi drugih kronovin, pokaže se nam takoj med obema gorostastna razlika.

Od 195 davčnih občin na slovenski strani naše dežele jih je samo 7 v srečnem položaju, da brez doklad iz dohodkov svojega premoženja pokrivajo svoje navadne letne potrebsčine;

4 občine so obložene z dokladami od 15 - 20%, 33 od 20 - 50%, 84 od 50 - 100%, 67 od 100% navzgor do više 300%.

Primeroma so občine na vipavski strani in v Brdih — torej v vinorodnih krajih, kjer so se pri uravnavi zemljarine zmljliša najviše cenila — najhuje obremenjene z občinskimi in drugimi dokladami.

Tako plačuje n. pr. v tukajšnjim ajdovskem okraju davčna občina Velike Žablje 220% občinskih doklad na vse izravne davke, 25% daje za ceste po določilih cestnega odbora, 65% za vzdrževanje ljudskih šol po določilih okr. šolskega sveta in 20% (oziroma 30% pri obrtnem in pridobninskem davku) plačuje v deželni zalog, skupaj torej 330% (oziroma 340%) na vse izravne davke.

Res je, da je ta davčna občina najviše obdačena v našem okraju; toda tudi bremena drugih so prevelika, neznošna. Najmanjše občinske doklade v tem okraju ima Ajdovščina, t. j. 50%, pri vsem tem plačuje z vsemi drugimi že prej navedenimi dokladami vred skupno 160% oziroma 170% na vse izravne davke, kar opravičuje vsakako našo trditve.

C. kr. namestništvo se lahko uveri iz uradnih podatkov, ki so mu na razpolago, da plačujejo vse davčne občine ajdovskega okraja poprek po 210% oziroma 220% doklade na vse izravne davke, docim so ti dokladni odstotki v posameznih občinah tolminskega in sežanskega polit. okraja še večji.

Uvažuje, da pobira Istra le 35% na realni davek in 45% na osebno dohodarino za vse deželne, šolske, cestne in bolniške potrebsčine; isto tako Kranjska le 40% doklade na vse izravne davke za iste potrebsčine;

uvažuje dalje neovrgljivo dejstvo, da ne nakladajo vse druge avstrijske kronovine više nego 65% naklade na izravne davke za vse prej navedene potrebsčine razen občinskih, docim plačujeta tolminski okraj in goriška okolica 65% doklade na vse izravne davke po določilih okrajnih šolskih svetov samo za vzdrževanje ljudskega šolstva, sežanski okraj pa po 75% od realnih davkov in 100% od obrtnine in dohodarine tudi samo le za ljudsko šolstvo;

razvidi že iz tega lahko vsakdo, da so pri nas tozadevne razmere abnormalne in da je treba hitre pomoči.

se z orožjem vzdignejo proti Avstrijcem, ki bodo v kratkem času zasedli Novi Bazar. Kakor rečeno to so časnikarske vesti, o katerih nam ni znano, koliko resnične podlage imajo, ki pa dovelj dokazujejo, da je začelo jako dišati po smodniku.

Razmere na Balkanu.

Položaj na Balkanu postaja od dne do dne nevarnejši. Danes ne dvomi več nobeden o pripravah Turčije na vojsko. Danes je tudi že gotova stvar, da je Turčija opustila vsako misel o uvedbi kakih reform v Macedoniji. Tudi se ne da več tajiti, da ima Turčija že danes nad 200.000 mož postavljenih ob bolgarski meji. Smešno je trditi, da je Turčija postavila tako število vojakov na bolgarsko mejo samo za to, da bi z njimi udušila ustanek v Macedoniji, posebno ker vsakdo ve, da bi za udušitev ustaneka zadostovalo le nekaj tisoč mož. Naravno je torej, da so Bolgari tako vznemirjeni, zaradi tako ogromnega števila vojakov, katero je spravila Turčija na njih mejo in da so prepričani, da namerava Turčija vse kaj drugega, nego udušiti ustanek v Macedoniji. Te vojne priprave Turčije pa ne vznemirjajo le Bolgarske, marveč tudi Avstrija in Rusija nista zadnji čas več tako mirni, kakor sta bili doslej. Vesti o nameravani mobilizaciji v Avstriji in Rusiji, se sicer od oficijoznih strani zanikajo ali razna znamenja govore zato, da take vesti niso zgolj izmišljotine, marveč, da postanejo lahko že čez noč in dan golodejstvo. Ako pišejo nekateri oficijozni ruski listi, da predložita Avstrija in Rusija že v prihodnjih dneh Turčiji načrt reform, katere ga sta ti dve državi izdelali in so ga druge evropske države odobrile, a da odposljeti hkratu vsaka po nekoliko vojnih ladij v turško vodovje, da bi na ta način uplivali na Turčijo, da tudi ona pritrudi takim reformam, potem je že to samo na sebi očito znamenje, da sta Avstrija in Rusija prepričani, da z lepa ne pojde in da bode treba rabiti moč. Zato pa moramo biti pripravljene na vse.

Domače in razne novice.

Imenovanje. — Namestništveni tajnik, ki je bil prideljen naučnemu ministertvu, gosp. baron Filip W i n k l e r je imenovan za okrajnega glavarja na Nižje avstrijskem.

Umrli je v Celovcu montanistični nadzornik Anton T s c h e b u l v 64. letu svoje dobe. Tschebul je svoječasno delal načrte za gorški vodovod.

Včeraj zjutraj pa je umrl č. o. Mavricij K u k o v i č v kapucinskem samostanu v Gorici. N. v m. p.!

Umrli je v Sežani v četrtek konzistorijalni svetnik in vpokojeni c. k. kapelan preč. g. Edvard Legat. Pogreb se je vršil včeraj.

Papežev jubilej. — Naš nadškof je odredil, da se praznuje papežev jubilej v naši škofiji dne 1. marca t. l., t. j. prvo postno nedeljo.

Shod briskih obč. zastopnikov. — Brisiki obč. zastopniki imeli so pret. četrtek ob 3 $\frac{1}{2}$ uri popoldne na vabilo gosp. Anton Z u c c h i a t i - a, župana iz Medane, zaupen shod na Dobravem. Predmet pretresovanja je bila postava, zadevajoča zboljšanje plač učiteljskega objekta na javnih ljudskih šolah, sprejeta pri zadnjem zasedanju deželnega zbora. Shod je trajal nad 2 $\frac{1}{2}$ uri. Navzoč je bil tudi deželni poslanec g. J a k o n č i č, ki je bil od sklicatelja v ta namen posebno vabljene. O sprejetih in sklenjenih resolucijah prihodnjic kaj več.

Sklep prvega šolskega poluletja. — Danes so končale tukajšnje srednje šole ter c. kr. vadnica svoje prvo šolsko poluletje. Vspehi kolikor na gimnaziji tolikor tudi na realki so baje jako slabi. Ne rečemo, da ne bi bila na teh oslabil vspehih kriva deloma tudi malemanost učeče se mladine, ali glavno krivdno na teh slabih vspehih ima, in tega ne more nikdo tajiti, nemška komanda, katero mora prenašati avtohtomno slovansko in italijansko prebivalstvo Primorja. Skrajni čas bi bil, da se otresemo te nemške te neopravičene in nikjer utemeljene nemške komande in zato bi morali v svojo odločnostjo skrbeti zastopniki slovanskega in italijanskega prebivalstva v Primorju.

„Soča“ in popravki. — Predzadnji priobčili smo v svoji številki popravek cerkljanskega župana, katerega je poslal „Soči“, da pobije z njim „Sočine“ laži gledé cerkljanskih občinskih volitev. Danes pa priobčujemo popravek nekaterih novaških občinarjev, katerega so isti poslali „Soči“ istotako v zadevi cerkljanskih občinskih volitev. Seveda je „Soča“ v svoji znani resnicoljubnosti vrgla oba popravka v koš, ker je in ostane vedno način njenega bojevanja z nasprotniki le v znamenju laži. Ker pa popravek iz Novakov ne odgovarja popolnoma postavno predpisani obliki, pograbila je

„Soča“ koj priliko, da se na nji lastni barabski način s popravkom norčuje. Mi ji seveda to žalostno veselje radi privoščimo. Vedeli bi pa radi, zakaj „Soča“ o popravku cerkljanskega župana tako molči?

Mlekarsko zadrugo mislijo ustaviti črniški kmetovalci. V ta namen se vrši jutri ob 3. uri popoldne v Črničah posvetovalni shod, na katerem bode predaval potovalni učitelj za kmetijstvo gosp. A. Š t r e k e l j o pomenu in razvoju mlekarskih zadrug ter o ravnanju z mlekom.

Koncerti. — Dne 20. t. m. bo v gledališni dvorani koncert holandskega „Trio“ iz Berolina, 4. marca Nadine Slavjansky, 30. marca pa bo koncert v gledališni dvorani in sicer humorista na klavir Lamborge. — Vstopnice za koncerte se dobivajo v Wokulatovi knjigarni v Raštelu.

Dr. Tuma kontra dr. Rojic. — Na drugem mestu prinašamo natančnejše poročilo o porotni obravnavi, ki se je vršila v sredo na tožbo dr. Tume proti dr. Rojicu. Tu povemo le, da je sodni dvor dr. Rojica oprostil, ker je dr. Tuma pustil, da je nadaljno postopanje proti dr. Rojicu zastarelo.

Izpred porotnega sodišča. — V terek je stal pred porotniki 23letni Valentin Misigoj iz Dobrovega. Misigoja tožilo je državno pravdnistvo zaradi ropa. V obtožnici je bilo rečeno, da je Misigoj dne 6. januarja 1902, ko je šel z Musičem Antonom proti Šmartnu vrgel tega na tla, mu žugal celo s smrtjo in mu na zadnje vzel 4 K. Proti Misigoju vršila se je porotna obravnavna že lani meseca junija. Takrat je bil Misigoj obsojen na 3 letno ječo. Zagovornik je uložil pritožbo ničnosti in najvišji sodni in kasacijski dvor je razsodbo uničil ter naročil drugo obravnavo, ki se je vršila, kakor rečeno, v terek. Tek obravnave je bil skoro popolnoma jednak prvemu, le nje konec glasi se vse drugače, kajti porotniki so zdaj Misigoja oprostili.

V četrtek je stal pred porotniki 73letni Jožef Bais iz Romansa, obtožen radi nenravnih činov. Obsojen je bil na osem mesečno ječo.

Zaradi tatvine so v terek zvečer aretirali na Kornju hišna št. 3 brezposelno 21 letno Terezijo Laharnar s Pečin, češ, da je svojemu prejšnjemu gospodarju Rudolfu Verniku v Trstu odnesla zlato zapestnico. Ko so jo aretirali je Laharnar pokazala policiji poštni receptis tiščoč se zgoraj omenjene zapestnice, katero je odposlala svoji gospodinjini v Trst že dne 28. prejšlega meseca.

Tatvine. — V zadnjem času se v našem mestu vedno bolj množe tatvine. Človeku se zdi, kakor bi bil vsemu temu kriv pustni čas. Veselic in zabav je na vseh koncih in krajih vse polno, dočim se nahaja denar le v žepih nekaterih. Brez denara ni rajanja. Zato pa poišče oni, ki nima denara, a se hoče vendarle veseliti in se zabavati, denar tam kjer se isti nahaja. Če ne more priti tako lahko do denara zadovolji se tudi z drugimi rečmi, katere se lahko spravijo v denar. Suknje, hlače, čevlji, ure, zlate zapestnice vse to se spravi lahko v denar. Tako so si mislili tudi oni uzmoviči, ki so se te dni splezali skozi okno pritličnega stanovanja vpokojenega vikarja preč. gosp. Karola Perinčiča, stanujočega na Št. Peterški cesti. Odnegli so mu namreč dve površnji suknji v vrednosti 70 K, jedne hlače vredne 10 K, jeden par čevljev vrednih 8 K, jedno domačo suktnjo vredno 3 K in druge reči v vrednosti kakih 18 K. — Tudi pekarico Škerjanec v Cipresni ulici so tatovi obiskali. Vzeli so iz spalnice, kjer spijo delavci, jedno suktnjo vredno 10 K. Preiskavši žepa nekih hlač našli so 5 K gotovine. Denar so vzeli, a hlače so pustili. — V glediški ulici odprli so vrata prodajalnice trgovca Tofloli. Zadoljili so se ti poštenjakoviči s 70 v. — Spomnili so se tatovi tudi na trafikantino Belinger na Tržaški ulici št. 1. Spravili so se v njeno prodajalnico skozi okno ter ji odnesli 6 K, nekaj obleke in pa jedno škatljico cigaret sultan. V svoji velikodušnosti so pustili tatovi nedotaknjen ves drugi tobak in tudi koleke, katerih je bilo takrat tam nad kakih 50 K vrednosti.

Aretirali so Karola Gorjupa z Banjšic, ker je razgrajal.

Samomor vojaka. — V sredo popoldne se je ustrelil v vojašnici na Travniku desetnik France Skober.

Samomor. — V ponedeljek si je prerezala žile na vratu 82 letna majorjeva vdova Matilda pl. Beran. Služabnica jo je našla zjutraj mrtvo na divanu.

C. kr. kmetijsko društvo v Gorici naznanja, da se prodaja živinska sol v žakljih v društveni blagajnici kmetij-

skega društva v Šolski ulici št. 3. Cena je sledeča: 100 kg. stane K 7.60, 50 kg. stane K 3.90 proti plačilu v gotovem denarju.

Dražba del za braniško cesto. — Dne 21. t. m. se oddajo na javni dražbi, ki se bo vršila pri tukajšnjem okrajnem glavarstvu ostala dela za braniško cesto. Vsa ta dela so proračunjena na 16203.04 K. Dela se oddajo v treh oddelkih. Dotični načrti in pogji se nahajajo pri stavbinskem oddelku tukajšnjega glavarstva Pismene zapečateni ponudbe, podtjo se lahko do 12. ure predpoludne istega dne, ko se arši dražba.

Iz Št. Petra pri Gorici. — Pretečeno nedeljo je naše kmetijsko društvo odprlo v svoji hiši št. 24 javen vinotoč. Točilo se bode samo domače pristno vino po kolikor mogoče zmernih cenah. Društvo ima na razpolago lepe prostore, kakor tudi zelo obširno dvorišče. Toliko na znanje onim, ki potujejo skozi Št. Peter in Gorico, ki se ob nedeljah pri nas radi ustavljajo.

Zblaznel je v Oseku 28letni Janez Ušaj, priden in zgleden mladenič. Že pred 14 dnevi hodil je okoli trdeč, da bode pogubljen. Pretečeni petek pa je prišel v cerkev k sv. maši ter je med sv. opravilom glasno govoril: „Sr. Duh razsvetli me“ in „Marija iz planinske gore pomagaj mi“. Proti koncu sv. maše pa je stojč na sredi cerkve obrnjen proti razpelo glasno zaupal: „Kristus odpusti mi, saj sem še živ“. Nato je stekel k sv. križu ter poskušal veliki in težki križ sneti raz steno. Ker se mu to ni posrečilo splezal je po križu navzgor ter se oklenil Kristusa okoli glave. Žene in otroci, to videč so začeli glasno upiti in jokati. Le z največjo težavo se je spravilo zblaznelega reveža s križa. Ker je tudi g. vikar pomagal spravljati reveža iz cerkve, je žalostno zaupal: „Tudi služabnik Kristusov me podi iz cerkve“. — Nesrečneža so prepeljali v bolnišnico usmilenih bratov v Gorico. Vzrok zblaznelosti bode najbrže prehudi telesni napor in preslaba hrana — pa tudi čudne družinske razmere!

Kmetijsko društvo v Biljah, reg. zadruga z omejeno zavezo imelo bo dne 1. marca t. l. ob 4. uri pop. v društvenih prostorih h. št. 58 v Biljah svoj redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo o delovanju društva; 2. Potrjenje računov za l. 1899, 1900, 1901 in 1902. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Razni predlogi.

Vabilo k veselici, katero priredi „Narodna čitalnica“ v Cerknem dne 22. februarja 1903, v prostorih g. And. Kobal-a. Vspored: 1. M. Farkaš: „Serenada“, izvaja tamburaški zbor. 2. J. Laharnar: „Kadar zora se čez gore...“ mešan zbor. 3. J. Stravš: „Spomladno cvetje“, tamburaški zbor. 4. Zamejski: „Slovanski dan“, deklamacija. 5. F. S. Vilhar: „Bojna pjesma“, možki zbor. 6. Farkaš: „Za god“, tamburaški zbor. 7. H. Sattner: „Detetu“, mešan zbor. 8. G. Bevk: „Humoristični podpouri“, tamburaški zbor. 9. „Bucek in strahu“, burka v enem dejanju. Spisal Rado Murnik. Osebe: Tone Bucek, mešan in hišni posestnik. Gospa Buca, nje-gova žena. Marinšek, uradnik. Pinčič, pisatelj. Baraba (postopač). Kraj: Ljubljana. — Čas: sedajnost. 10. Tombola. 11. Prosta zabava. Pri prosti zabavi igra tamburaški zbor. Začetek ob 7. uri zv. Vstopnina za nende 40 vin., udje prosti. K obilni udeležbi uljudno vabi Odbor.

Shod na Drežnici. — „Slovensko katoliško politično in gospodarsko društvo za kobarški okraj“ je priredilo v nedeljo 8. t. m. shod na Drežnici. Katoliško-narodni stranki vedno zvesti Drežničarji so se v obilnem številu zbrali pri g. Francu Gomiliščeku, ki je v ta namen blagohotno prepustil svoje prostore. Shodu je predsedoval drežniški župan, g. Jožef Kurinčič.

Med svojimi volilci je takrat nastopil deželni poslanec, g. I v a n L a p a n j a. Poročal je kot poslanec deželnega zbora, kot načelnik cestnega odbora in kot predsednik kat. pol. društva v Kobaridu. Razložil je svojim volilecem zlasti razmere v deželnem zboru in poročal o njega delovanju, naslikal jim je trude in boje, ki jih morajo kat. narodni poslanci biti z izvestnim poslancem slovenske liberalne stranke. Lepih pridobitev v zadnjem zasedanju so postali deležni tudi Drežničarji sami. —

Zanimivi razpravi so slušatelji kaj pazno sledili. G. poslanec je dajal nato pojasnila na razna vprašanja in interelacije v cestnih zadevah ter prejemal na znanje prošnje in predloge svojih volilcev.

Društveni tajnik, g. Ciril Metod Vuga, je govoril o gospodarskih zadevah, ki se ožje tičejo Drežničarjev samih.

Sploh se je izvršil dnevni red društvenega shoda v občno zadovoljnost.

Na predlog g. tajnika se je k sklepu izreklo zaupanje g. poslancu, Ivanu La-

panji, in vsem poslancem katoliško-narodne stranke v deželnem zboru s preč. g. dr. Antonom Gregorčičem na čelu, z vsklikom, naj tudi zanaprej tako stano-vitno vstrajajo v svojih borbah proti nasprotovstvu liberalne stranke.

Gromoviti živiočki so pretresali nizki svod shodne dvorane.

Ponarejeni bankovci za 10 K. — V prometu je mnogo ponarejenih bankovcev po 10 kron z letnico 1900, kateri se razlikujejo od pravih s tem, da so bolj temno vijolčasto-modre barve. Dvoglavni orel in na drugi strani ogrski grb sta na pristnih bankovcih s pikami, na ponarejenih pa s tankimi povprečnimi črtami narejena. Enako tako so 4 angelji na svetlih straneh narejeni. Rob ponarejenih bankovcev je bolj svetlo črtan. Številke „10“ na voglih in besede „Zehn Kronen“ in „Tiz koronat“ so na falzifikatih jednako temne kakor ves bankovec, pri prvih bankovcih so pa te besede in številka „10“ bolj temne, kakor drugi del bankovca. Besedilo pri pristnih bankovcih se glasi: Die Nachmachung der Banknote wird gesetzlich bestraft, pri ponarejenih se glasi: Die Nachmachung der Banknote wird itd. Te ponarejene bankovce so razpečali po Avstriji posebno agentje laških ponarejalcev tega papirnatega denarja.

Listnica uredništva. — Gosp. M. V. iz B.: Za danes zakasnelo! Zdravi!

Wilhelm-ovo e. in kr. priv. tekoče mazilo „Bassorin“ stane 1 komad K 2.—, poštna pošiljatev 15 kom. K 24.—. Wilhelm-ovo mazilo „Bassorin“ je sredstvo, katerega učinke se opira na znanstvena preiskovanja in dejanske izkušnje ter se izdeluje iz ključeljiv v lekarni Frana Wilhelm, c. in kr. dvornega zalagatelja v Neunkirchen (Spodnje avstrijsko). Mazilo deluje pomirvalno, bol blažeč in utešljivo pri boleznih živcev, kakor tudi pri bolečinah mišic, udov in v kosteh.

Zdravniki ga radi rabijo v takih slučajih, posebno, če nastopijo bolečine vsled kake naporne hoje ali zastarelih boleznij; zato se ga tudi poslužujejo z najboljšim uspehom turisti, gozdarji, vrtnarji, telovadci in kolesarji. Hvali se vsestransko to mazilo tudi kot varstveno sredstvo proti mršenemu piku.

V znak pristnosti je odtisnjen na vsakem zavitku grb trga Neunkirchen (neun Kirchen). Dobiva se ga po vseh lekarnah. Kjer ni zaloge, se pa direktno dopošlje.

Fran Wilhelm odvajajoči čaj od Frana Wilhelm, lekarnarja, c. in kr. dvornega zalagatelja v Neunkirchen (Spodnje avstrijsko), se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po K 2.— avstr. valj. Kjer ni zaloge, pošilja se direktno poštini zavoj s 15 zavitki za K 24.00 franko na vse avstrijske poštne postaje. V znak pristnosti je odtisnjen na vsakem zavitku grb trga Neunkirchen (neun Kirchen).

Narodno gospodarstvo.

O presajanju in sajenju sadnega drevja.

(Dalje.)

Znano je, da se mora drevje za poletno sajenje že na konci jeseni izkopati iz cepeljnjaka, a za tem vkopavati v zemljo tako, da so korenine 10 cm. z zemljo pokrite. Ko tako drevje v spomladni presajamo na določeni prostor, tedaj vidimo, da se je na koreninah razvilo več lasem podobnih koreninic in te koreninice so ono, kar drevo potrebuje, da se prime in vspeva.

S sajenjem na poletje se pa te koreninice navadno pogube in posledica temu je, da se drevo posuši. Poprej so pisali in učili, da se sadje ne sme saditi in presajati v jeseni, češ, da čez zimo korenine zmrznejo in v vlažni zemlji segnijo. Zakaj pa ne segnijo in ne zmrznejo korenine vkopanih drevesc, ki so pripravljena za poletno sajenje, ko so bile vendar samo 10 cm. visoko zagrnjene?

Zato pa si vzemimo za pravilo, da sadimo sadje čim prej, bolje novembra nego decembra; bolje pa še decembra nego januarja, a še bolje januarja nego februarja, bolje pa še februarja nego marca, a nazadnje tudi bolje marca nego aprila.

Ako sadimo drevje v jeseni ali ob ugodnem vremenu po zimi, tedaj opazujemo lahko sledeči napredek:

1. **Korenine vsajenega drevja** se razvijajo že meseca februarja na onih mestih, kjer so bile prirezane ali prikrajšane, kar pa je tudi neobhodno potrebno, da se drevje prime. Pri drevju, sajenem od polovice oktobra do januarja ali pri vkopanih v zemljo, se zacelijo one rane, ki smo jih naredili na koreninah s prirezavanjem in se razvijajo nove korenine.

2. **Dež in sneg** pospešujeta razkrojitev zemlje v jamah ter omogočita, da se praznina med koreninami izpolni.

3. **Vsled mraza in snega** postane gorenja plast zemlje rahlejša in to pospešuje pristop zraka in vlage h koreninam, ki se vsled tega mnogo lepše razvijajo. Ako pa nasprotno sadimo sadje na poletje, tedaj se zemlja, ko začne sneg kopneti, navzame preveč mokrote da postane gnečasta in težka.

Pozneje pa, ko nastane lepše vreme

Posledica temu je, da je vse posestvo pri nas nečuvno zadolženo, da posestva razpadajo, da se je ljudstvo začelo seliti v druge kraje, da se uboštvo naglo širi po deželi, sploh da stoji vsaj slovenski del naše kronovine pred nevarno gospodarsko krizo.

Vrh vsega sprejel je deželni zbor goriško-gradski nov zakon za zboljšanje učiteljskega gmotnega stanja, po katerem prelijo našim posestnikom in produktivnim stanovom nove dokladne butare, katere se bodo progresivno naraščale, kakor se bode od leta do leta razvijalo ljudsko šolstvo in po dozorelih petletinah množila potreba za ljudsko šolstvo.

Spoštljivo podpisani zakoniti občinski zastopniki ajdovskega in goriškega sodnega okraja pripoznavamo sicer, da so naši učitelji skoro najslabše plačani v celi Avstriji, privoščimo jim tudi zboljšanje njihovega res ubornega gmotnega stanja; toda z ozirom na vse navedeno usojamo se visoko c. kr. vlado opozarjati na resne posledice, ki bi v gospodarskem oziru vsakako nastale, ako bi se navalili troški tega zboljšanja na ramena našega z dokladami in davščino že tako in tako preobloženega ljudstva.

Z ozirom na vse to prosimo:

I. Naj bi c. kr. namestništvo dogovorno z našim deželnim zborom resno in kmalu sprejelo v pretres korake, ki bi bili potrebni storiti, da se razbremeni naši posestniki in sploh naše ljudstvo od nečuvno visokih doklad in davščin.

II. Naj nikar ne predloži zakonskega načrta zastran zboljšanja gmotnih razmer ljudskega učiteljstva, kateri je bil sprejet v zadnjem zasedanju deželnega zbora goriško-gradskega, v Najvišjo sankcijo, dokler se ne preskrbi za pokritje novih stroškov, ki bi vsled izvršitve tega zakona nastali tako, da se nikakor ne povišajo radi tega doklade na izravne davke.

Na Goričici pri Rebku, dne 1./2. 1903.

Dopisi.

Z Vipavskega. — Ajdovska podružnica učiteljskega društva za goriški okraj je imela dne 5. febr. občni zbor. Dnevni red je obsegal:

1. Pravne razmere učiteljstva z ozirom na novi zakonski načrt; poročal je g. Fran Mrmolja.

2. Stanovska organizacija; poročal je g. Peter Medvešek.

3. Orgljarstvo in učiteljstvo; poročal je g. Anton Možina.

K prvi točki se je po vzajemnem pogovoru prišlo do sklepa, da naj se pošlje deputacija učiteljstva do c. kr. namestnije v Trstu, katero se naproša, da dela na to, da v deželnem zboru sklenjeni zakon o poboljšanju plače učiteljev se ne priporoči v sankcijo. Gg. govorniki so bili namreč tega mnenja, da kar se je v nekaterih ozirih dodalo, se je v drugih vzelo. — Deželni zbor je po mnenju ljudstva že itak predaleč segnil. Že temu povišanju so se županstva ajdovskega okraja uprta. Mi nočemo soditi, je li modro sklepalo naše učiteljstvo, da se protivi sankciji novega šolskega zakona. Mi menimo, da nekaj, je nekaj, nič pa ni nič! Iz malega se pride lažje do večjega, nego iz nič do popolnosti. Gg. učitelji naj sami premišlujejo so si li s tem sklepom koristili ali škodovali sami sebi.

K drugi točki je govoril g. poročevalec premišljeno in jasno; posebno pa je povdarjal, da sedanja organizacija ne zadošča, ker eno društvo ne more kot tako zadostovati posameznim okrajem in je torej potrebno, da je organizacija enotna, pa mora imeti obzir na posamezne okraje. Potrebno bi torej bilo skupno društvo, katero pa bi imelo svoje podružnice v posameznih sodnijskih okrajih. Na ta način bi bilo vodstvo enotno, a podružnice bi razmere posameznih okrajev pojasnjevale skupnemu društvu.

O tretji točki je poročevalec govoril precej ogorčeno. Zahajal je na socialno demokratično stališče. Nekateri so menili, da je njegov govor pustna šala. Menda

njegov referat ni bil posebno logičen, kajti ob začetku svojega govora je dokazoval, da orgljanje v cerkvi se ne ujema z ugledom učiteljskega stanu. Posebno mu ne ugaja to, da bi učitelj v cerkvi ob nedeljah požiral cerkveni smrad, ko je že nasičen šolskega zraku, kakoršnega je srkal cel teden v soli. Omenil je tudi, da ni prikladno, da bi učitelj z orgljanjem poviševal čast cerkvenih ceremonij. Vrh tega se je g. nadučitelj kriški obregnil ob farsko bisago, katera je po njegovem mnenju vedno polna. Nihče pa ni dokazal od kod in kako se polni ta bisaga. Tudi je pozabil dostaviti, da nekateri njegovi sotovariši so ravno z dohodki orgljarstva napolnili si svoje bisage. Poročevalec je dalje učiteljstvo navduševal za to, da se združi s socialno demokracijo. (Ej! ej! Nam se zdi to neverjetno, če tudi nemo-goče v kolikor poznamo mi poročevalca, ki je baje s tržaškim Kopačem še precej dober znanec. Op. uredn.) To mnenje sta podpirala dva tovariša opiraje se na pismo g. dež. poslanca, katerega ne imenujemo — saj ga itak poznate. Pisal jim je namreč, da ga ni treba prašati, je li še v liberalni stranki. Hotel je namreč reči, vaša rešitev je edina v socialni demokraciji. Konečno pa je g. poročevalec milostno dovoljeval, da naj g. učitelji, kateri so orgljarci le orgljajo, toda naj glasno tirjajo višje plače. Starejši učitelji so nad tem ostermeli. Poudarjali so, naj se učiteljstvo ne smeši s socialno demokratičnimi nazori! Bili so mnenja, da učiteljstvo naj se ne veže z nobeno stranko, ampak naj brez ozira na stranke deluje za svoj stanovski prospoh. K omenjemu shodu so bili vabljivi tudi nekateri dež. poslanci. G. B. Grča je shodu pismeno pisal, da je nujno klican k važnemu posvetovanju v Gorico in torej se mu ni mogoče udeležiti. Izmed drugih je g. dež. posl. dr. Tuma pisal shodu obširno pismo, v katerem mnogo govori o veljavi in prihodnosti socialne demokracije, da v tej stranki je njihova edina rešitev. Čujte božji ljudje! — Dež. poslanec, kateri živi o žuljih našega kmečkega stanu, se navdušuje za socialno demokracijo. Svoj čas je nameraval prevzeti vodstvo socialne demokracije ob jadranskem morju. Namera mu je spodletela! Misli li, da bo zdaj s pomočjo učiteljstva na Goriškem ustanovil socialno demokratično državo, katera bo narod osrečila? Poka! —

Iz Šempasa. — (Odgovor brez obzirnemu „Sočinemu“ lažnjivcu.) V sobotni številki „Soče“ se je oglašil nekdo s svojim umazanim peresom, ki hoče ugovarjati notici: „Sardovi naprednega časopisja“ v predzadnji številki „Prim. Lista“ in v 9. štef. „Gorice“. Piše namreč, da so bili krivi onega pretepa edino le ti „šmentani klerikalci“. Dalje piše, da je Franc Ušaj nagovoril nekega Franca Samokeca, nekega Jožefa Staniča in Antona Lenščka iz Šempasa, da bi ti dražili Franceta Spacapanu iz Ozeljana (bognarja) proti njemu, da bi tem lažje nastal prepir med njimi. Kar pa ni res. Stvar je bila taka: Franc Spacapan je popival med drugimi v krčmi Ivana Živica v Šempasu. Komaj pa stopi skozi vrata, že ga začne Spacapan psovati z raznimi neumestnimi psovki, radi česar sta se med seboj nekoliko sporekla. Na to vzame na ognjišču sedeči Fr. Spacapan poleno v roko in mahne Ušaja čez glavo tako, da se mu je kri zlila po vsem životu, radi česar se je morat iti spirat. Priče, da je to res, so: Franc Samokec, Jožef Stanič, Anton Lenšček in mnogo drugih, ki so bili tam navzoči. Dobra priča pa je tudi to, da je šel Spacapan Ušaja in ne Ušaj Spacapanu prosit odpustanja, ker je vedel, da drugače bo moral iti v luknjo, v kojoj ni več dovoljeno čez dan se valjati po postelji, kar čuvaji „prišraufajo“ posteljo k zidu. Na kar sta se „poglihala“. (Seveda je odplačal Spacapan Ušaja.)

Dalje piše dopisun, da mu je pravil vse ono, kar piše „Soča“ o tem Jožef Stanič, kar tudi ni res. Staniča je namreč nekdo vprašal, ali je res, da je on komu

tako razlagal to stvar, na kar je rekel, da se upa priseči, da ni nikomur o tej stvari govoril, kar piše „Soča“. Sicer pa vsakdo, ki je bral notico v „Soči“ ve, kdo jo je pisal.

Iz Novakov. — „Soča“ z dnem 31. jan. t. l. št. 9. se je zadržala tudi v našega gospoda, dasiravno po krivici. Da to krivico kolikor mogoče popravimo poslali smo „Soči“ dne 3. februarja t. l. popravek. Da pa zvedo tudi naši ljudje, ki imajo hvalo-vredno navado da „Soče“ ne berejo naj sledi tukaj prepis istega popravka:

V smislu §. 19. tisk. zak. zahtevamo podpisani, da sprejme „Soča“ glede dopisa „Iz Cerčna“ z dne 31. jan. t. l. št. 9 na istem mestu z enakimi črkami sledeči popravek:

1.) Ni res, da bi novaški gospod kedaj, bodisi pri kaki agitaciji ali drugod trdil, da bodo vse cerkve podrte, ako zmagajo liberalci; tudi ni res, da bi bil kdaj dejal novaški gospod, da bodo imeli Novačani mašo „pri parobku v Črnem vrhu“, ako zmagajo liberalci. — Res pa je, da je naš gospod na Silvestrov dan l. 1902 — ko je bil tudi on kož volilvec povabljen k domačemu posvetovanju, pri katerem je bilo govorjenje, katere može naj volimo — povedal liberalcem v obraz — ker bili so zraven — naj le agitirajo, naj si prizadevajo in če koga dobe jim ga privoščimo — ampak la-gati naj si nikar ne postopijo

2.) Ni res, da bi bil hodil naš gospod od hiše do hiše vero reševat. — Res pa je, da je prišel naš gospod k nam in samo k nam podpisanim z vprašanjem: „Jeli res kar trdijo liberalci, da boste šli z njimi volit?“ Ko smo mu rekli, da ne, je ali odšel pa smo govorili o domačih stvareh.

3.) Ni res, da so liberalni pristaši v moralnem in verskem oziru boljši nego klerikalci. — Res pa je, da so ravno liberalci v Novakih na precej slabih moralnih in verskih nogah. Kteri so in kaki so, naj liberalci sami povedo — saj znajo dobro govoriti.

4.) Ni res da pravijo ljudje, da je „Soča“ „luterska“ da si je niso brali. — Res pa je, da pri nas ni nobenega iztisa „Soče“. Tudi je res, da se je ljudje ogibljejo in je ne marajo še pogledati ne, ko bi jo jim tudi kdo vsiljeval, ker se jim gnjusi vže po tem kar drugi povedo o njej in da pravijo: če bi ljudje, ki „Sočo“ bero in vanjo pišejo imeli tako daleč do gospoda, predno ga dobijo k bolniški postelji, potem bi „Sočo“ gotovo ne brali, tem manj pa pisali vanjo.

5.) Ni res, „da se mi pustimo furbati od klerikalnih listov!“ — Res je pa, da je pri nas sploh malo listov, bodisi takih ali takih. Volit pa smo šli, kar je tudi res, vsi enoglasno može, za katere smo se sami brez tujega vpliva zjediniili na Silvestrov dan l. 1902.

6.) Ni res, da se je ena ženica bala, da bi naš gospod odšel iz Novakov. — Res pa je, da bi nam vsem, kar nas je postenih Novačanov, bilo zelo žal, ko bi nas zapustil. Res je to, tako da, če vsemogočni dopisnik „Soče“ tega ne verjame, naj v svoji liberalni vsemogočnosti izpostuje pri škofijstvu javno ali tajno glasovanje, katero naj odločuje, ali naj ostane gospod pri nas ali ne — potem bo videl, kaj doseže. Dokler pa tega ne stori, naj prekličie besede izrečene v omenjeni „Soči“ ali pa se s polnim imenom podpiše, da bomo vedeli, s kom imamo opraviti in kaj nam je narediti.

Novaki, 3. febr. 1903.

Andrej Mezek, Miha Bric, Ivan Jemec, Jakob Biček, Anton Primočič, Jože Špik.

Politični pregled.

Državni zbor.

Ker so Čehi v torek pred sejo sklenili, da opuste obstrukcijo proti vladni konverzijski predlogi, se je v torek izvršilo prvo branje te predloge ter se ista odstopila proračunskemu odseku v posvetovanje. Dotična vladna predloga pa nikakor ne določa meje, do katere sme finančna uprava znižati državne obresti. Večina govornikov je pa povdarjala, da

vlada sedanjo obrestno mero od 4 2/2% nikakor ne bi smela znižata pod 4% ker bi inace preveč škodila mesta, občine in druge razne moralne zastope, ki imajo po večini njih imetja naložena v državnih obligacijah. Samo kavicije vojaških uslužbencev znašajo 24 milijonov, ki so naložene v državnih obligacijah. Dr. Ploj, ki je govoril v imenu Slovenske zveze, opomnil je, da je ogrska vlada, ko je znižala obresti od ogrske rente, za določeno dobo let, pustila občinam prejšnjo obrestno mero, da jih preveč ne škodi. Dr. Ploj je nadalje rekel, da je 1300 milijonov avstrijske rente v inozemstvu in bi bila naša valuta v nevarnosti, ko bi vsi ti državni upniki zahtevali izplačilo v gotovini. Tudi dalmatinski poslanec Bianchini se je odločno izrekel proti znižanju obresti pod 4%, ker bi bili razni zavodi, dežela in občine jako prizadeti in prikrajšani na stalnih dohodkih.

Tako ima samo društvo sv. Demetrija v Zadru, čegar naloga je višja ženska izobrazba, nad 1 mil. denarja naloženega v državni renti. Mesto Dubrovnik ima še iz benečanskih časov do 10 mil. imetja, naloženega v vrednostnih papirjih. Če se torej obresti znižajo pod 4% trpela bode Dalmacija ogromno škodo, dobička pa na drugi strani ne dobi nobenega, ker tudi cenen kapital v Dalmaciji ne pospeši industrije, dokler dežela ne dobi potrebnih železnic.

V četrtkovi seji poslanske zbornice, so Eisenkolb in tovariši interpelirali vlado zaradi mobiliziranja v Srbiji in Bolgarski, povdarjaje, da je na pomlad pričakovati veliko vstajo v Macedoniji. Na predlog dr. Kathreina je bilo sklenjeno, razpravljati nujno o konverzijskem zakonu in isto je bilo na predlog dr. Ferjančiča sklenjeno glede meničnih protestov. Fort je predlagal, naj bodo seje odseka za premembo opravnika javne, kar pa je bilo odklonjeno. Zbornica je potem začela razpravo o konverzijski predlogi. Med drugimi je govoril tudi dr. Kramar. Ta je v svojem velikem govoru zlasti povdarjal, da je Körberjevo ministerstvo nemških strank ter ostro prijemal tudi finančnega ministra, češ, da je s konverzijskim zakonom napravil bogato darilo Ogrski. Konverzijska predloga je bila vsprejeta v vseh treh branjih, istotako je bil vzprejet predlog dr. Ferjančiča gledé meničnih protestov.

Včeraj je bilo na dnevnem redu prvo branje tiskovnega zakonskega načrta, ki se nadaljuje v prihodnji seji v torek.

Nova vojna predloga v odseku.

Vojni odsek poslanske zbornice je vsprejel v sredo novo vladno vojno predlogo z 18 proti 14 glasovi. Za predlogo so glasovali zastopniki ustavovernega veleposestva, nemški liberalci in nacionalci, konservativni veleposestniki, Poljaki, jeden nemški konservativec in jeden član moravskega centra. Proti so glasovali: krščanski socialci, Čehi, Vsenemci, jeden nemški konservativec, Jugoslovani in jeden socialist. Korajžni in srditi opozicijonalcii Italijani so jo hrabro populili, ni jih bilo pri seji.

Novi justični minister.

Dunajska „Information“ piše, da bo za justičnega ministra imenovan predsednik zadrškega višjega sodišča Gertscher.

Avstrija in dogodki na Balkanu.

Gledé mobilizacije nekaterih oddelkov naše armade govori se in piše dan na dan odločneje. Uradni in poluradni listi seveda take govorice zanikajo. Da je mnogo izmišljenega na tem, ni niti dvoma. Da bi pa bile vse te vesti popolnoma izmišljene, tega našim oficijozom ne moremo verjeti. Da diši zadnji čas jako po smodniku, to stoji in tega ne morejo naši oficijozii ovreči, naj se še tako trudijo. Mi seveda tudi ne vemo koliko resnice je na ti ali oni vesti, katere prijavljajo razni listi iz raznih bolj ali manje verjetnih virov. Ako torej objavljamo semtertje take vesti, delamo to le vršče svojo časnikarsko dolžnost, da izvedo tudi naši čitatelji, kaj se po svetu govori in piše o dogodkih na Balkanu ter o namerah naše države. Povedali smo že večkrat, da se vedno bolj od raznih strani zatrjuje, da odpošlje naša država v najkrajšem času nekaj polkov tja doli v Bosno ter da zasedejo ti polki mogoče celo Novi Bazar. Zdaj hočejo nekateri listi celo vedeti za čas, v katerem se ima to zgoditi in sicer pravijo, da se to zgodi že koncem februarja t. l. In drugi listi vedo celo povedati, da je neka prevozna družba na Dunaju, ki prevažna navadno le vojaške reči, že ustanovila v Skadru dve podružnici, ki bi imeli oskrbovati prevoz vojaštva in vojnega blaga. Istotako se določa petnajsti dan tega meseca za odhod naše mornarične vojne eskadre na iztok ter se dostavlja, da bodo dotični častniki prijemali od tega dne vojno doklado. Iz Skadra se celo poroča, da so začeli hoditi po Albaniji italijanski emisarji, ki sčuvajo Albance ter jih nagovarjajo naj

napravi se okoli debela debela skorja skozi katero ne more ne vlaga ne zrak in je tako zadržana rast in razvoj drevja.

4. Ako sadimo drevje na poletje, tedaj so korenine izpostavljeno preveč zraku in svetlobi in rade usahnejo, pa če še tako hitro sadimo, kar se ne more zgoditi v jeseni ali po zimi.

5. Sadje, sajeno pozno v jeseni ali po zimi, ne trpi suše, ker ima zemlja v zimskem času več vlage in drevja ni treba zalivati.

(Konec pride.)

Tržne cene.

Za 100 kg.

Kava: Santos	K 190—	do 200—
" Sandomingo	240—	260—
" Java	240—	260—
" Portorico	260—	280—
" Ceylon	320—	360—
Slakdor	88—	89—
Špeh	160—	180—
Petrolij v sodu	32—	33—
" zaboju	10 50	11—
Maslo surovo	170—	190—
" kuhano	200—	220—
Otrobi debele	10 40	12—
" drobne	10 40	11—
Turšica stara	16 40	17—
" nova	15—	16 60
Oves	15—	18—

Moka ogerska:

št. 0 K 28—	št. 1 K 26 80	št. 2 K 26 20
" 3 " 25 80,	" 4 " 25—,	" 5 " 24—
	št. 6 K 22—.	

Javna zahvala.

Preblaga gospa Terezija udova Jonko v Bovcu je v svojem in v imenu svojega pok. soproga gops. Matije Jonko podelila podpisane županstvu ustanovo z glavnic 2100 K.

V smislu te ustanove se bodo obrestni imenovane glavnice (po odbitih troških za 3 sv. maše v blagor darovateljema) porazdelile vsako leto meseca januarja med siromake duhovnije krejske.

Podpisani se v imenu starihinstva kakor tudi v lastnem preblagi dobrotnici za tako velik, blagodušen dar preiskreno zahvaljujem.

Bog tisočero povrni! Blag bodi spomin pok. gospodu Matiji Jonku. Bodi mu zemljica lahka!

Županstvo v Kredu,
dne 8. februarja 1903.

Župan:
Urbančič.

Izjava.

Podpisani preklecujem vse moje besede, katere sem govoril po javnih in ne javnih prostorih čez Valentina Jež mlajšega, ker jaz tej osebi ne morem pičice slabega reči. To toliko na znanje istim osebam, katere so od mene kaj slabega slišale o gori navedeni osebi.

Jakob Jurman,
mlekar v Cerknem.

Nova trgovina.

Usojava se njujno naznaniti, da bo deva otvorila s začetkom meseca marca t. l. popolnoma novo urejeno

trgovino z manufakturnim blagom v šolskih ulicah in Corso Verdijeve ulice št. 7 vogal bivše okrožne sodnije.

Priporočujoč se za obilen obisk, zagotavlja solidno in točno postrežbo ter beleživa z odličnim spoštovanjem

Hedžet & Koritnik.

Podpisani priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, gorsice (Senf), Ciril-Methodovo kavo in Ciril-Methodove užigalice. — V zalogi se dobé tudi testenine tvrde Žnideršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,
trgovec v Semeniški ulici h. št. 1.
(v lastni hiši.)

Br. 271.

Natečaj.

V šolskem okraju goriške okolice se razpisujejo v definitivno nameščenje mesto nadučitelja in jedno mesto učiteljice na trirazredni ljudski šoli v Renčah ter mesto učitelja-voditelja na jednorazredni ljudski šoli v Dobravljah.

S temi službami spojeni prejemki so določeni v dež. zakonu z dne 6. oktobra 1900, dež. zakon št. 26.

Prosilci ali prosilke za katero teh mest naj vložijo svoje pravilno opremljene prošnje v teku šestih tednov po tretjem razglasu tega natečaja v uradnem listu pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

C. kr. okrajni šolski svet.

v Gorici, 5. febr. 1903.

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob in kuhinjo, eventualno ene sobe in kuhinje s pripadki, se išče

v mestu ali bližnji okolici za slovensko uradniško družino brez otrok. Uselitev najdalje 14. marca t. l. — Ponudbe na naše upravištvo.

Zakaj tako ceno?

Ker le proti gotovemu plačilu pošiljam, zato imam majhne stroške in nikake izgube pri kupčiji. Ponujam tedaj z realnim 5-letnim jamstvom

Singer-šivalne stroje

v vzorni sestavi in izpeljavi po en gros cenah: Štev. 442 Singer-šivalne stroje močne vrste, gonilne z nogo, zaklepni pokrov, res praktična novost priljubljen družinski šivalni stroj za K 49 (štacunska cena K 90).

Orig-Ringschiff-šivalni stroj v olišpani opravi z vso pripravo in pokrovom, največja gotovost in ročnost v šivanji, torej je posebno pripraven stroj za obrtnije, edino za K 77 (štacunska cena K 150). Prodaja s 5-letnim gotovim poroštvom proti nakupu K 14 in ostanek s poštnim povzajem. — Cenik šival. strojev brezplačno. — Neslov: M. Rundbakin, Dunaj, IX/1, Berggasse št. 3/32a.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica, priporočata p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

„Centralna posojilnica“ v Gorici,

registрована zadruga z omejeno zavezo, sprejema hranilne vloge, katere obrestuje po 4 1/2 polmesečno; nevdignene obresti pripisuje konec leta h glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Daje posojila udom na osebni kredit po 6% in na vključbo po 5 1/2. Sprejema člane z glavnimi deleži po 200 K in z opravnimi deleži po 2 K.

Otvorja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru. Za nalaganje in vračanje so na razpolago posojilnice c. kr. pošne brnilnice, tako da je mogoče poslati denar brez poštnih stroškov.

Uradne ure so vsak delavnik od 8—12. ure zjutraj in ob pondeljkih in četrčkih tudi popoldne od 2—4 v ulici Vetturini 9.

Anton Kuštrin

Gospodski ulici h. št. 25,
(v lastni hiši)

priporočata častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Slakdor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/4 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnideršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina v Kranju in z Joehmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

V odlikovanem fotografem atelije-u

Antona Jerkič,

v Gorici,

Gospodski ulica št. 7
drugo nadstropje

izdelujejo se vsa v fotografem stroko spadajoča dela v najmodernejšem štilu in neprekosljivo natančnostjo po jako zmernih cenah; priporočata se tudi v izdelovanje krajevnih in drugih razglednic, ki so priznane kot najlepše.

Z odličnim spoštovanjem se priporočata

Ant. Jerkič,
fotograf.

Pri svetem Antonu Padovanskem

PRVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in neštevilno nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

TISKA:

- Časopise
- Knjige
- Diplome
- Trgovske račune
- Cenike
- Vabila za veselice
- Pisma s firmo
- Razne etikete

l. t. d.

NARODNA = = TISKARNA v GORICI

prevzema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela in izvršuje v moderni in okusni obliki po tako nizkih cenah da se ne boji nikake konkurence.

TISKA:

- Tisk. za duhovnije
- Plakate
- Sprejemnice
- Računske sklepe
- Pobotnice
- Razne posetnice
- Poročnice
- Osmrtnice

l. t. d.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Izhaja vsa nedelja in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželno. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Solskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v "Narodni tiskarni", ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo "Gorice". Oglasi se računijo po petstvih in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin, 2-krat po 10 vin, 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Čast dr. Tume pred porotniki.

Čitatelji se gotovo še spominjajo onih predpreteklih časov volitev v deželni zbor goriški. Kakor je vsakemu znano, so naši „naprednjaki“ tačas napeli vse sile, da bi zmagali na celi črti, a so sramotno pogoreli. „Naprednjaški“ kolovodje bali so se oni čas osobito dveh oseb, ki bi kandidirala za deželnozbornske mandate, namreč grofa Alfreda Coroninija in dr. Aleksija Rojca. Akopram sta se ta dva poštenjaka že pred volitvami izjavila, da ne kandidirata in da tudi ne sprejmeta nobene kandidature, jima tega vodstvo „narodno-napredne“ stranke ni verovalo in ju je napadalo v njih glasilo na najnesramnejši način. Ker z grofom Coroninijem hruške jesti ni šlo „liberalnim“ mogotcem v slast, vrgli so se z vso predrznostjo na dr. Rojca. Ta ni ostal dolžan odgovora in je na podlosti „napredne“ stranke odgovoril v „Gorici“ s člankom, katerega je s polnim imenom podpisal. Ta članek je pa zadel vodjo gorških „naprednjakov“, dr. Tuma, v živo, in sicer tako, da se je po njem čutil razžaljenega na svoji časti in je naperil tožbo proti njega pisatelju.

V ti zadevi pričela se je bila razprava pred porotniki že dne 2. julija 1. 1902, a se je radi italijanskih porotnikov preložila do sedanje porotne seje z namenom, da se prevedejo vsi spisi na italijanski jezik. Pri tej priliki moramo omeniti, da je dr. Tuma pri prvi razpravi odklanjal slovenske porotnike, namreč gg. Vodopivca, Cigoja, Kavčiča, Siligoja, Simčiča in Trpina, a sedaj, ko so bili vsi spisi prevedeni v italijansko, je odklanjal pa italijanske porotnike. Kako se to strinja? In zakaj?

V sredo dne 11. t. m., bila je torej druga razprava, kateri je predsedoval deželnosodni svetnik Zörrer z votantoma deželnosodnim svetnikom Rutarjem in sodnijskim tajnikom Devetakom. Kot porotniki so bili izžrebani gg: Miha pl. Batistič iz Solkana, Castelliz Anton iz Gorice, Ceriani Nikolaj iz Tržiča, Cossar Ivan iz Gorice, Kanceler Anton iz Solkana, Kožuh Vincencij iz Oseka, Lutman Josip iz Št. Andreža, Luzzatto Emil iz Gorice, Pignatari Franc iz Črnič, Presel Ivan iz Gorice, Stabile Ivan iz Ogleja in Venuti Alojzij iz Gorice, torej šest Slovencev in šest Italijanov. Obtožbo je zastopal sam tožitelj dr. Tuma, obtoženca pa dr. Rajmondo Luzzatto.

Preden preidemo k poročilu o razpravi, naj samo omenimo, da je bilo med poslušalci samo mala peščica pristašev „narodno-napredne“ stranke, mej tem ko jih je pri drugih enakih obravnavah vse mrgolelo: staro in mlado, omikano in drugo, vse je prilezlo. Naj še pribijemo, da glasilo „narodno-napredne“ stranke ni poslalo k obravnavi nobenega izveščitelja, mej tem ko je pri drugih enakih obravnavah bilo vse polno stenografov. In to je značilno!

Zapisnikar je prečital obtožnico v slovenskem in italijanskem jeziku, ki se tako-le glasi:

Obtožnica.

Dr. Henrik Tuma, odvetnik in deželni poslanec v Gorici, obtožuje dr. Aleksija Rafaela Rojca, zdravnika v Gorici, da ga je v članku „Kje tiči laž?“ v Gorici izhajajočega časopisa „Gorica“ št. 81 z dne 12. oktobra 1901, kojega je lastnoročno podpisal obdolžil z besedami:

„Danes Vam lahko še enkrat s popolnim prepričanjem povem, da nam je dr. Tuma takrat brezvestno vse pokončal, utrdil s tem tačasni politični, skrajno neugodni položaj (v prilog našim dušmaninom), ne da bi se bila vsaj nam goriškim Slovincem izpolnila katerakoli tako opravičena tirjatev. — Doznali ste gotovo, da je dr. Tuma v deželnem zboru glasoval za vsprejem užitnine v deželno upravo, a da je, kakor je to sam priznal v seji deželnega zbora, v kateri je odgovarjal glavar Pajer na dotično interpelacijo poslanca Grče, potem osebno, po svojem glasilu in po svojih privržencih na vse kriplje podiral in konečno, tudi podrl dotični enoglasni zborov sklep. In to v znamenito škodo deželi, ki je zgubila s tem letnih 130.000 K, in davkoplačevalcev, a v prilog zasebnemu podjetniku. Znano Vam mora biti tudi, da je dr. Tuma v peljal abstinenco v deželni zbor, potem jo pa smešil in obsojal, ko je videl, da bi bili tem potom pridobili slovenski poslanci, ako bi bili edini pod vodstvom dr. Gregorčiča in Alfreda grofa Coroninija, svojemu narodu, kar mu tiče po božji in naravni postavi. To, če kedaj, v tem trenutku, ki se more biti ne povrne nikdar več, prepotrebno edinost je nečuvveno razbil dr. Tuma nam primorskim Slovincem in tudi Vam v neizrečeno škodo.

Dasi je mož zdaj agilen, vendar ne zasluži, da se zanj ogrevate. V vsem svojem delovanju in po vsem svojem prizadevanju namreč ne vidi in ne išče družega, nego samega sebe in svojo osebno gmotno korist. Dr. Tuma sam je izrekel: „Politik (torej tudi poslanec), mora v prvi vrsti skrbeti za-se, potem se le za svojo volilce; dr. Gregorčič mora ravno radi tega propasti, ker je nesebičen“. Izrekel je to gotovo ne iz prepričanja in iz spoštovanja do dr. Gregorčiča, ampak gledé na svoje materialno stanje in na dejstvo, da je začel služiti denarja, ko se mu življenje že nagiba, mej tem ko ima deco še v najnežniši starosti.

Dr. Tuma je zaradi bolezni stopil v pokoj, rekel je, da zahteva korist naroda. A ko je spoznal, da na tem potu ne pride z lahka do tega, kar je prostovoljno in po nepotrebem sam zavrgel pod pretego „narodne koristi“ in si domneval, da so mu odprta še vedno dotična vrata, je zopet hotel vstopiti v državno službo. Ponujal je vladi, ako ga sprejme, to, kar mu je bil poveril narod tačas, ko je bil c. kr. uradnik. Obetal je namreč c. kr. vladi v svoji dotični prošnji, da odloži deželno odborništvo, deželno poslanstvo in da se odpove vsakemu političnemu delovanju v prid Slovincem. Biti mora to gola resnica. Pravil mi je to dr. Tuma sam 18. febr. 1897 in tudi drugi, ki so morali to znati. Kako me je presenetila ta vest kot zdravnika, si zamore misliti vsakdo, ako povem, da sem bil jaz tisti, kateri je napravil pred poldrugim letom t. j. dne 7. okt. 1. 1897 dr. Tumi na njegovo prošnjo ono po državnem zdravniku potrjeno spridevalo, na katerega podlagi je bil stalno umirovljen isti dr. Tuma.

Torej dolžil ga po tiskovini zaničljivih lastnosti in mišljenja ter s tem zakrivil prestopok razžaljenja časti po § 491. k. z.

Predlagam, da se razpiše glavna

razprava pred poroto c. kr. okrožne sodnije v Gorici ter da se v svrhu dokaza predložé spisi deželnega odbora o deželni užitnini in iz tus. arhiva spisi gledé upokojitve podpisanega kot c. kr. sodnega pristava in prošnja za imenovanje sodnikom.

Razlogi.

Dr. Aleksij Rafael Rojic je spisal v št. 80. in 81. v Gorici izhajajočega lista „Gorica“ z dne 8. in 12. oktobra 1901 članka pod naslovom „Kje tiči laž?“ Oba članka sta žaljiva po celi svoji vsebini, posebno pa odstavek v št. 81. od besedij „Danes Vam lahko še enkrat“ pa do „stalno umirovljen isti dr. Tuma“.

Dve leti traja gonja politične klerikalne stranke, kateri so se pridružili nekateri goriški posvetni inteligentje, proti osebi podpisanega ter se rabi vsako sredstvo, da bi se izpodkopalo njegovo poštenje in ugled pred ljudstvom in se tako onemogočil kot deželni poslanec, kot deželni odbornik in tudi kot odvetnik. Stranka, ki je ustanovila list „Gorica“, in kateri pripada v prvi vrsti dr. Aleksij Rafael Rojic, si je takoj v prvih številkah imenovanega lista postavila kot eno glavnih svojih nalog, uničiti podpisanega moralno in materialno. To je list „Gorica“ ponovno naglašal v različnih člankih in dopisih ter glavni voditelji stranke niso nikdar skrivali te svoje tendence. — V osebi podpisanega so videli svojega političnega nasprotnika, ki po ugledu, kojega uživa med ljudstvom, postaja nevaren političnemu voditeljstvu oseb, ki se zbirajo sedaj okoli časopisa „Gorica“.

Dr. Aleksij Rafael Rojic je nastopil za svojo trditev v št. 81. časopisa „Gorica“ z dne 12. okt. 1901 dokaz resnice ter s tem ponovno potrdil, da je hotel podpisanega žaliti na način, kakor je po sebi razumljivo vsakemu, kdor pozna naše javno življenje. — Ako bi se temu članku odrekla prava ost, rekoč, da je pisan in narokovan iz politične strasti in ne z namenom žaliti, pa odpade ta pomislek, ako članek čita oseba, ki ne pozna razvoja zadnjih let domače naše politike, in katera mora iz inkriminiranih besed sklepati brez drugega, da je mož, o katerem se smegovoriti tako, kakor v članku „Kje tiči laž“, zaničovanja vreden, ker je iz frivolitete in zlobnosti iskaje samo svojo gmotno korist, oškodoval lastni svoj narod.

Inkriminovane besede nosijo torej vse znake razžaljenja časti po § 491 k. z., in ker je dr. Aleksij Rafael Rojic priznal avtorstvo tega članka, je brez drugega obtožnica utemeljena.

V Gorici, dne 13. decembra 1901.

Dr. Henrik Tuma.

(Dalja pride.)

Zakonski načrt

gledé povznanja učiteljskih plač in župani ter podžupani ajdovskega sodnega okraja.

Svoječasno smo priobčili resolucijo, katero so vsprejeli in podpisali župani in podžupani ajdovskega sodnega okraja na shodu pri Rebku. Z omenjeno resolucijo se pozivlje vlada, naj bi ne predložila v najvišje potrjenje zakonskega načrta, katerega je sklenil v svojem zadnjem zasedanju naš deželni zbor v zadevi zvišanja učiteljskih plač, po katerem zakonu bi morali nositi vse stroške izvirajoče iz tega zakona okrajni šolski zalogi oziroma naši posestniki in obrtniki z do-

kladami na izravne davke. Na omenjenom shodu izvolil se je tudi poseben odsek, kateri mora poskrbeti, da pride ta resolucija na pristojno mesto ter izdelati poseben memorandum, ki ima spremljati omenjeno resolucijo. Odsek je ta memorandum tudi izdelal in isti se tako-le glasi:

C. kr. namestništvu
v Trstu.

Na priloženi resoluciji podpisani zakoniti zastopniki občin vipavske doline zbrali so se v dan 1. februarja t. l. pri Rebku na Goričici z namenom, da bi se posvetovali, kako razbremeniti naše ljudstvo, ki gineva pod neznošno butaro različnih doklad in davkov.

Če se primerjajo naše davščine in doklade z onimi drugih kronovin, pokaže se nam takoj med obema gorostastna razlika.

Od 195 davčnih občin na slovenski strani naše dežele jih je samo 7 v srednjem položaju, da brez doklad iz dohodkov svojega premoženja pokrivajo svoje navadne letne potrebsčine:

4 občine so oblozene z dokladami od 15–20%, 33 od 20–50%, 84 od 50–100%, 67 od 100% navzgor do višje 300%.

Primeroma so občine na vipavski strani in v Brdih — torej v vinorodnih krajih, kjer so se pri uravnavi zemljarine zemljišča najvišje cenila — najhujše obremenjene z občinskimi in drugimi dokladami.

Tako plačuje n. pr. v tukajšnjim ajdovskem okraju davčna občina Velike Žablje 220% občinskih doklad na vse izravne davke, 25% daje za ceste po določilih cestnega odbora, 65% za vzdrževanje ljudskih šol po določilih okr. šolskega sveta in 20% (oziroma 30% pri obrtnem in pridobninskem davku) plačuje v deželni zalog, skupaj torej 330% (oziroma 340%) na vse izravne davke.

Res je, da je ta davčna občina najvišje obdačena v našem okraju; toda tudi breme drugih so prevelika, neznosna. Najmanjše občinske doklade v tem okraju ima Ajdovščina, t. j. 50%, pri vsem tem plačuje z vsemi drugimi že prej navedenimi dokladami vred skupno 160%, oziroma 170% na vse izravne davke, kar opravičuje vsakako našo trditev.

C. kr. namestništvo se lahko uveri iz uradnih podatkov, ki so mu na razpolago, da plačujejo vse davčne občine ajdovskega okraja poprek po 210% oziroma 220% doklade na vse izravne davke, dočim so ti dokladni odstotki v posameznih občinah tolminskega in sežanskega polit. okraja še večji.

Uvažuje, da pobira Istra le 35% na realni davek in 45% na osebno dohodarino za vse deželne, šolske, cestne in bolniške potrebsčine; isto tako Kranjska le 40% doklade na vse izravne davke za iste potrebsčine;

uvažuje dalje neovrgljivo dejstvo, da ne nakladajo vse druge avstrijske kronovine više nego 65% naklade na izravne davke za vse prej navedene potrebsčine razen občinskih, dočim plačujeta tolminski okraj in goriška okolica 65% doklade na vse izravne davke po določilih okrajnih šolskih svetov samo za vzdrževanje ljudskega šolstva, sežanski okraj pa po 75% od realnih davkov in 100% od obrtnine in dohodarine tudi samo le za ljudsko šolstvo;

razvidi že iz tega lahko vsakdo, da so pri nas tozadevne razmere abnormalne in da je treba hitre pomoči.

Posledica temu je, da je vse posestvo pri nas nečuvno zadolženo, da posestva razpadajo, da se je ljudstvo začelo seliti v druge kraje, da se uboštvo naglo širi po deželi, sploh da stoji vsaj slovenski del naše kronovine pred nevarno gospodarsko krizo.

Vrh vsega sprejel je deželni zbor goriško-gradiški nov zakon za zboljšanje učiteljskega gmotnega stanja, po katerem pretijo našim posestnikom in produktivnim stanovom nove dokladne butare, katere se bodo progresivno naraščale, kakor se bo od leta do leta razvijalo ljudsko šolstvo in po dozorelih petletinah m. z. la potrebščina za ljudsko šolstvo.

Spoštljivo podpisani zakoniti občinski zastopniki ajdovskega in goriškega sodnega okraja pripoznavamo sicer, da so naši učitelji skoro najslabše plačani v celi Avstriji, privoščimo jim tudi zboljšanje njihovega res ubornega gmotnega stanja; toda z ozirom na vse navedeno usojamo se visoko c. kr. vlado opozarjati na resne posledice, ki bi v gospodarskem oziru vsakako nastale, ako bi se navalili troški tega zboljšanja na ramena našega z dokladami in davščino že tako in tako preobloženega ljudstva.

Z ozirom na vse to prosimo:

I. Naj bi c. kr. namestništvo dogovorno z našim deželnim zborom resno in kmalu sprejelo v pretres korake, ki bi bili potrebni storiti, da se razbremeni našo posestniki in sploh naše ljudstvo od nečuvno visokih doklad in davščin.

II. Naj nikar ne predloži zakonskega načrta zastran zboljšanja gmotnih razmer ljudskega učiteljstva, kateri je bil sprejet v zadnjem zasedanju deželnega zbora goriško-gradiškega, v Najvišjo sankcijo, dokler se ne preskrbi za pokritje novih stroškov, ki bi vsled izvršitve tega zakona nastali tako, da se nikakor ne povišajo radi tega doklade na izravne davke.

Na Goričici pri Rebku, dne 1./2. 1903.

Dopisi.

Z Vipavskega. — Ajdovska podružnica učiteljskega društva za goriški okraj je imela dne 5. febr. občni zbor. Dnevni red je obsegal:

1. Pravne razmere učiteljstva z ozirom na novi zakonski načrt; poročal je g. Fran Mrmolja.

2. Stanovska organizacija; poročal je g. Peter Medvešek.

3. Orgljarstvo in učiteljstvo; poročal je g. Anton Možina.

K prvi točki se je po vzajemnem pogovoru prišlo do sklepa, da naj se pošlje deputacija učiteljstva do c. kr. namestnije v Trstu, katero se naproša, da dela na to, da v deželnem zboru sklenjeni zakon o poboljšanju plače učiteljev se ne priporoči v sankcijo. Gg. govorniki so bili namreč tega mnenja, da kar se je v nekaterih ozirih dodalo, se je v drugih vzelo. — Deželni zbor je po mnenju ljudstva že itak predaleč segnil. Že temu povišanju so se županstva ajdovskega okraja uprila. Mi nočemo soditi, je li modro sklepalo naše učiteljstvo, da se protivi sankciji novega šolskega zakona. Mi menimo, da nekaj, je nekaj, nič pa ni nič! Iz malega se pride ložje do večjega, nego iz nič do popolnosti. Gg. učitelji naj sami premišlujejo so si li s tem sklepom koristili ali škodovali sami sebi.

K drugi točki je govoril g. poročevalec premišljeno in jasno; posebno pa je povdarjal, da sedanja organizacija ne zadošča, ker eno društvo ne more kot tako zadostovati posameznim okrajem in je torej potrebno, da je organizacija enotna, pa mora imeti obzir na posamezne okraje. Potrebno bi torej bilo skupno društvo, katero pa bi imelo svoje podružnice v posameznih sodnijskih okrajih. Na ta način bi bilo vodstvo enotno, a podružnice bi razmere posameznih okrajev pojasnjevale skupnemu društvu.

O tretji točki je poročevalec govoril precej ogorčeno. Zahajal je na socialno demokratično stališče. Nekateri so menili, da je njegov govor pustna šala. Menda

njegov referat ni bil posebno logičen, kajti ob začetku svojega govora je dokazoval, da orgljanje v cerkvi se ne ujema z ugledom učiteljskega stanu. Posebno mu ne ugaja to, da bi učitelj v cerkvi ob nedeljah požiral cerkveni smrad, ko je že nasičen šolskega zraku, kakoršnega je srkal cel teden v šoli. Omenil je tudi, da ni prikladno, da bi učitelj z orgljanjem poviševal čast cerkvenih ceremonij. Vrh tega se je g. nadučitelj kriški obregnil ob farško bisago, katera je po njegovem mnenju vedno polna. Nihče pa ni dokazal od kod in kako se polni ta bisaga. Tudi je pozabil dostaviti, da nekateri njegovi sotovariši so ravno z dohodki orgljarstva napolnili si svoje bisage. Poročevalec je dalje učiteljstvo navduševal za to, da se združi s socialno demokracijo. (Ej! ej! Nam se zdi to neverjetno, če tudi nemo-goče v kolikor poznamo mi poročevalca, ki je baje s tržaškim Kopačem še precej dober znanec. Op. uredn.) To mnenje sta podpirala dva tovariša opiraje se na pismo g. dež. poslanca, katerega ne imenujemo — saj ga itak poznate. Pisal jim je namreč, da ga ni treba prašati, je li še v liberalni stranki. Hotel je namreč reči, vaša rešitev je edina v socialni demokraciji. Konečno pa je g. poročevalec milostno dovoljeval, da naj g. učitelji, kateri so orgljarci le orgljajo, toda naj glasno tirjajo višje plače. Starejši učitelji so nad tem ostermeli. Poudarjali so, naj se učiteljstvo ne smeji s socialno demokratičnimi nazori! Bili so mnenja, da učiteljstvo naj se ne veže z nobeno stranko, ampak naj brez ozira na stranke deluje za svoj stanovski prospek. K ome-njemu shodu so bili vabljivi tudi nekateri dež. poslanci. G. B. Grča je shodu pismeno pisal, da je nujno klican k važnemu posvetovanju v Gorico in torej se mu ni mogoče udeležiti. Izmed drugih je g. dež. posl. dr. Tuma pisal shodu obširno pismo, v katerem mnogo govori o veljavi in pri-hodnosti socialne demokracije, da v tej stranki je njihova edina rešitev. Čujte božji ljudje! — Dež. poslanec, kateri živi o žuljih našega kmečkoga stanu, se navdušuje za socialno demokracijo. Svoj čas je nameraval prevzeti vodstvo socialne demokracije ob jadranskem morju. Namera mu je spodletela! Misli li, da bo zdaj s pomočjo učiteljstva na Goriškem ustanovil socialno demokratično državo, katera bo narod osre-čila? Poka! —

Iz Šempasa. — (Odgovor brez obzirnemu „Sočinemu“ lažnjivcu.) V sobotni številki „Soče“ se je oglašil nekdo s svojim umazanim peresom, ki hoče ugovarjati notici: „Sardovi naprednega časopisja“ v predzadnji številki „Prim. Lista“ in v 9. štev. „Gorice“. Piše namreč, da so bili krivi onega pretepa edino le ti „šmentani klerikalci“. Dalje piše, da je Franc Ušaj nagovoril nekega Franca Samokeca, nekega Jožefa Staniča in Antona Lenščka iz Šempasa, da bi ti dražili Franceta Spacapana iz Ozeljana (bognarja) proti njemu, da bi tem ložje nastal prepir med njimi. Kar pa ni res. Stvar je bila taka: Franc Spacapan je popival med drugimi v krčmi Ivana Živica v Šempasu. Komaj pa stopi skozi vrata, že ga začne Špacapan psovati z raznimi neumestnimi psovkami, radi česar sta se med seboj nekoliko sporekla. Na to vzame na ognjišču sedeči Fr. Spacapan poleno v roko in mahne Ušaja čez glavo tako, da se mu je kri zlila po vsem životu, radi česar se je moral iti spirat. Priče, da je to res, so: Franc Samokec, Jožef Stanič, Anton Lenšček in mnogo družih, ki so bili tam navzoči. Dobra priča pa je tudi to, da je šel Špacapan Ušaja in ne Ušaj Špacapana prosit odpuščanja, ker je vedel, da drugače bo moral iti v luknjo, v kojoj ni več dovoljeno čez dan se valjati po postelji, ker čuvaji „prišraufajo“ posteljo k zidu. Na kar sta se „poglihala“. (Seveda je odplačal Špacapan Ušaja.)

Dalje piše dopisun, da mu je pravil vse ono, kar piše „Soča“ o tem Jožef Stanič, kar tudi ni res. Staniča je namreč nekdo vprašal, ali je res, da je on komu

tako razlagal to stvar, na kar je rekel, da se upa priseči, da ni nikomur o tej stvari govoril, kar piše „Soča“. Sicer pa vsakdo, ki je bral notico v „Soči“ ve, kdo jo je pisal.

Iz Novakov. — „Soča“ z dnem 31. jan. t. l. št. 9. se je zadržala tudi v našega gospoda, dasiravno po krivici. Da to krivico kolikor mogoče popravimo poslali smo „Soči“ dne 3. februarja t. l. popravek. Da pa zvedo tudi naši ljudje, ki imajo hvalo-vredno navado da „Soče“ ne berejo naj sledi tukaj prepis istega popravka:

V smislu §. 19. tisk. zak. zahtevamo podpisani, da sprejme „Soča“ glede dopisa „Iz Cerkna“ z dne 31. jan. t. l. št. 9 na istem mestu z enakimi črkami sledeči popravek:

1.) Ni res, da bi novaški gospod kedaj, bodisi pri kaki agitaciji ali drugod trdil, da bodo vse cerkve podrte, ako zmagajo liberalci; tudi ni res, da bi bil kdaj dejal novaški gospod, da bodo imeli Novačani mašo „pri parobku v Črnem vrhu“, ako zmagajo liberalci. — Res pa je, da je naš gospod na Silvestrov dan 1. 1902 — ko je bil tudi on kot volilvec povabljen k domačemu posvetovanju, pri katerem je bilo govorjenje, katere može naj volimo — povedal liberalcem v obraz — ker bili so zraven — naj le agitirajo, naj si prizadevajo in če koga dobe jim ga privoščimo — ampak la-gati naj si nikar ne postopijo

2.) Ni res, da bi bil hodil naš gospod od hiše do hiše vero reševat. — Res pa je, da je prišel naš gospod k nam in samo k nam podpisanim z vprašanjem: „Jeli res kar trdijo liberalci, da boste šli z njimi volit?“ Ko smo mu rekli, da ne, je ali odšel pa smo govorili o domačih stvareh.

3.) Ni res, da so liberalni pristaši v moralnem in verskem oziru boljši nego klerikalci. — Res pa je, da so ravno liberalci v Novakih na precej slabih moralnih in verskih nogah. Kteri so in kaki so, naj liberalci sami povedo — saj znajo dobro govoriti.

4.) Ni res da pravijo ljudje, da je „Soča“ „luters“ da si je niso brali. — Res pa je, da pri nas ni nobenega iztisa „Soče“. Tudi je res, da se je ljudje ogibljejo in je ne marajo še pogledati ne, ko bi jo jim tudi kdo vsiljeval, ker se jim gnjusi vže po tem kar drugi povedo o njej in da pravijo: če bi ljudje, ki „Sočo“ bero in vanjo pišejo imeli tako daleč do gospoda, predno ga dobijo k bolniški postelji, potem bi „Sočo“ gotovo ne brali, tem manj pa pisali vanjo.

5.) Ni res, „da se mi pustimo furbati od klerikalnih listov!“ — Res je pa, da je pri nas sploh malo listov, bodisi takih ali takih. Volit pa smo šli, kar je tudi res, vsi enoglasno može, za katere smo se sami brez tujega vpliva zjediniili na Silvestrov dan 1. 1902.

6.) Ni res, da se je ena ženica bala, da bi naš gospod odšel iz Novakov. — Res pa je, da bi nam vsem, kar nas je poštenih Novačanov, bilo zelo žal, ko bi nas zapustil. Res je to, tako da, če vse-mogočni dopisnik „Soče“ tega ne verjame, naj v svoji liberalni vse-mogočnosti izposluje pri škofijstvu javno ali tajno glasovanje, katero naj odločuje, ali naj ostane gospod pri nas ali ne — potem bo videl, kaj doseže. Dokler pa tega ne stori, naj preklične besede izrečene v ome-njeni „Soči“ ali pa se s polnim imenom podpiše, da bomo vedeli, s kom imamo opraviti in kaj nam je narediti.

Novaki, 3. febr. 1903.

Andrej Mezek, Miha Bric, Ivan Jemec, Jakob Biček, Anton Primočič, Jože Špik.

Politični pregled.

Državni zbor.

Ker so Čehi v terek pred sejo sklenili, da opuste obstrukcijo proti vladni konverzijski predlogi, se je v terek izvršilo prvo branje te predloge ter se ista odstopila proračunskemu odseku v posvetovanje. Dotična vladna predloga pa nikakor ne določa meje, do katere sme finančna uprava znižati državne obresti. Večina govornikov je pa povdarjala, da

vlada sedanjo obrestno mero od 4.2 %, nikakor ne bi smela znižata pod 4%, ker bi inace preveč oškodila mesta, občine in druge razne moralne zastoje, ki imajo po večini njih imetja naložena v državnih obligacijah. Samo kavcije vojaških uslužbencev znašajo 24 milijonov, ki so naložene v državnih obligacijah. Dr. Ploj, ki je govoril v imenu Slovanske zveze, opomnil je, da je ogrska vlada, ko je znižala obresti od ogrske rente, za določeno dobo let, pustila občinam prejšnjo obrestno mero, da jih preveč ne oškodi. Dr. Ploj je nadalje rekel, da je 1300 milijonov avstrijske rente v inozemstvu in bi bila naša valuta v nevarnosti, ko bi vsi ti državni upniki zahtevali izplačilo v gotovini. Tudi dalmatinski poslanec Bianchini se je odločno izrekel proti znižanju obresti pod 4%, ker bi bili razni zavodi, dežela in občine jako prizadeti in prikrajšani na stalnih dohodkih.

Tako ima samo društvo sv. Demetrija v Zadru, čegar naloga je višja ženska izobrazba, nad 1 mil. denarja naloženega v državni renti. Mesto Dubrovnik ima še iz benečanskih časov do 10 mil. imetja, naloženega v vrednostnih papirjih. Če se torej obresti znižajo pod 4%, trpela bo Dalmacija ogromno škodo, dobička pa na drugi strani ne dobi nobenega, ker tudi cenen kapital v Dalmaciji ne pospesi industrije, dokler dežela ne dobi potrebnih železnic.

V četrtkovi seji poslanske zbornice, so Eisenkolb in tovariši interpelirali vlado zaradi mobiliziranja v Srbiji in Bolgarski, povdarjaje, da je na pomlad pričakovati veliko vstajo v Macedoniji. Na predlog dr. Kathreina je bilo sklenjeno, razpravljati nujno o konverzijskem zakonu in isto je bilo na predlog dr. Ferjančiča sklenjeno glede meničnih protestov. Fort je predlagal, naj bodo seje odseka za premembo pravilnika javne, kar pa je bilo odklonjeno. Zbornica je potem začela razpravo o konverzijski predlogi. Med drugimi je govoril tudi dr. Kramar. Ta je v svojem velikem govoru zlasti povdarjal, da je Körberjevo ministerstvo nemških strank ter ostro prijel tudi finančnega ministra, češ, da je s konverzijskim zakonom napravil bogato darilo Ogrski. Konverzijska predloga je bila vsprejeta v vseh treh branjih, istotako je bil vzprejet predlog dr. Ferjančiča gledé meničnih protestov.

Včeraj je bilo na dnevnem redu prvo branje tiskovnega zakonskega načrta, ki se nadaljuje v prihodnji seji v terek.

Nova vojna predloga v odsaku.

Vojni odsek poslanske zbornice je vsprejel v sredo novo vladno vojno predlogo z 18 proti 14 glasovi. Za predlogo so glasovali zastopniki ustavovernega veleposestva, nemški liberalci in nacionalci, konservativni veleposestniki, Poljaki, jeden nemški konservativec in jeden član moravskega centra. Proti so glasovali: krščanski socialci, Čehi, Vsenemci, jeden nemški konservativec, Jugoslovani in jeden socialist. Korajžni in srđiti opozicijonanci Italijani so jo hrabro pofullili, ni jih bilo pri seji.

Novi justični minister.

Dunajska „Information“ piše, da bo za justičnega ministra imenovan predsednik zadrškega višjega sodišča Gertscher.

Avstrija in dogodki na Balkanu.

Gledé mobilizacije nekaterih oddelkov naše armade govori se in piše dan na dan odločneje. Uradni in poluradni listi seveda take govorce zanikajo. Da je mnogo izmišljenega na tem, ni niti dvoma. Da bi pa bile vse te vesti popolnoma izmišljene, tega našim oficijozom ne moremo verjeti. Da diši zadnji čas jako po smodniku, to stoji in tega ne morejo naši oficijozni ovreči, naj se še tako trudijo. Mi seveda tudi ne vemo koliko resnice je na ti ali oni vesti, katere prijavljajo razni listi iz raznih bolj ali manje verjetnih virov. Ako torej objavljamo semtertje take vesti, delamo to le vršec svojo časnikarsko dolžnost, da izvedo tudi naši čitatelji, kaj se po svetu govori in piše o dogodkih na Balkanu ter o namerah naše države. Povedali smo že večkrat, da se vedno bolj od raznih strani zatrjuje, da odpošlje naša država v najkrajšem času nekaj polkov tja doli v Bosno ter da zasedejo ti polki mogoče celo Novi Bazar. Zdjaj hočejo nekateri listi celó vedeti za čas, v katerem se ima to zgoditi in sicer pravijo, da se to zgodi že koncem februarja t. l. In drugi listi vedo celo povedati, da je neka prevozna družba na Dunaju, ki prevažna navadno le vojaške reči, že ustanovila v Skadru dve podružnici, ki bi imeli oskrbovati prevoz vojaštva in vojnega blaga. Istotako se določa petnajsti dan tega meseca za odhod naše mornarične vojne eskadre na iztok ter se dostavlja, da bodo dotični častniki prejeli od tega dne vojno doklado. Iz Skadra se celo poroča, da so začeli hoditi po Albaniji italijanski emisarji, ki sčuvajo Albance ter jih nagovarjajo naj

se z orožjem vzdignejo proti Avstrijcem, ki bodo v kratkem času zasedli Novi Bazar. Kakor rečeno, to so časnikarske vesti, o katerih nam ni znano, koliko resnične podlage imajo, ki pa dovolj dokazujejo, da je začelo jako dišati po smodniku.

Razmere na Balkanu.

Položaj na Balkanu postaja od dne do dne nevarnejši. Danes ne dvomi več nobeden o pripravah Turčije na vojsko. Danes je tudi že gotova stvar, da je Turčija opustila vsako misel o uvedbi kakih reform v Macedoniji. Tudi se ne da več tajiti, da ima Turčija že danes nad 200.000 mož postavljenih ob bolgarski meji. Smešno je trditi, da je Turčija postavila tako število vojakov na bolgarsko mejo samo za to, da bi z njimi udušila ustanek v Macedoniji, posebno ker vsakdo ve, da bi za udušitev ustaneka zadostovalo le nekaj tisoč mož. Naravno je torej, da so Bolgari tako vznemirjeni zaradi tako ogromnega števila vojakov, katero je spravila Turčija na njih mejo in da so prepričani, da namerava Turčija vse kaj drugega, nego udušiti ustanek v Macedoniji. Te vojne priprave Turčije pa ne vznemirjajo le Bolgarske, marveč tudi Avstrija in Rusija nista zadnji čas več tako mirni, kakor sta bili doslej. Vesti o nameravani mobilizaciji v Avstriji in Rusiji, se sicer od oficijoznih strani zanikajo, ali razna znamenja govore zato, da take vesti niso zgolj izmišljotine, marveč, da postanejo lahko že čez noč in dan golo dejstvo. Ako pišejo nekateri oficijozni ruski listi, da predložita Avstrija in Rusija že v prihodnjih dneh Turčiji načrt reform, katerega sta ti dve državi izdelali in so ga druge evropske države odobrile, a da odpošljeta hkratu vsaka po nekoliko vojnih ladij v turško vodovje, da bi na ta način uplivali na Turčijo, da tudi ona pritrdi takim reformam, potem je že to samo na sebi očitno znamenje, da sta Avstrija in Rusija prepričani, da z lepa ne pojde in da bode treba rabiti moč. Zato pa moramo biti pripravljene na vse.

Domače in razne novice.

Imenovanje. — Namestništveni tajnik, ki je bil pridružen naučnemu ministertvu, gosp. baron Filip Winkler, je imenovan za okrajnega glavarja na Nižjeavstrijskem.

Umrli je v Celovcu montanistični nadzornik Anton Tschebul v 64. letu svoje dobe. Tschebul je svoječasno delal načrte za goriški vodovod.

Včeraj zjutraj pa je umrl o. Mavricij Kukovič v kapucinskem samostanu v Gorici. N. v. m. p.!

Umrli je v Sezani v četrtek konzistorijalni svetnik in vpkojeni c. k. kapelan preč. g. Edvard Legat. Pogreb se je vršil včeraj.

Papežev jubilej. — Naš nadškof je odredil, da se praznuje papežev jubilej v naši škofiji dne 1. marca t. l., t. j. prvo postno nedeljo.

Shod briskih obč. zastopnikov. — Briski obč. zastopniki imeli so pret. četrtek ob 3 $\frac{1}{2}$ uri popoldne na vabilo gosp. Antona Zucciatia, župana iz Medane, zaupen shod na Dobravem. Predmet pretresovanja je bila postava, zadevajoča zboljšanje plač učiteljskega osebja na javnih ljudskih šolah, sprejeta pri zadnjem zasedanju deželnega zbora. Shod je trajal nad 2 $\frac{1}{2}$ uri. Navzoč je bil tudi deželni poslanec g. Jakončič, ki je bil od sklicatelja v ta namen posebno vabljene. O sprejetih in sklenjenih resolucijah prihodnjic kaj več.

Sklep prvega šolskega poluletja. — Danes so končale tukajšnje srednje šole ter c. kr. vadnica svoje prvo šolsko poluletje. Vspehi kolikor na gimnaziji toliko tudi na realki so baje jako slabi. Ne rečemo, da ne bi bila na teh slabih vspehih kriva deloma tudi malomarnost učence, ali glavno krivdo na teh slabih vspehih ima, in tega ne more nikdo tajiti, nemška komanda, katero mora prenašati avtohtonno slovansko in italijansko prebivalstvo Primorja. Skrajni čas bi bil, da se otresemo te nesrečne, neopravičene in nikjer utemeljene nemške komande in zato bi morali z vso odločnostjo skrbeti zastopniki slovanskega in italijanskega prebivalstva v Primorju.

„Soča“ in popravl. — Predzadnjič priobčili smo v svoji številki popravek cerkljanskega župana, katerega je poslal „Soča“, da pobije z njim „Sočine“ laži gledé cerkljanskih občinskih volitev. Danes pa priobčimo popravek nekaterih novaških občinarjev, katerega so isti poslali „Soči“ istotako v zadevi cerkljanskih občinskih volitev. Seveda je „Soča“ v svoji znani resničnosti vrgla oba popravka v koš, ker je in ostane vedno način njenega bojevanja z nasprotniki le v znamenju laži. Ker pa popravek iz Novakov ne odgovarja popolnoma postavno predpisani obliki, pograbila je

„Soča“ koj priliko, da se na nji lastni barabski način s popravkom norčije. Mi ji seveda to žalostno veselje radi privoščimo. Vedeli bi pa radi, zakaj „Soča“ o popravku cerkljanskega župana tako molči?

Mlekarsko zadrugo mislijo ustaviti črniški kmetovalci. V ta namen se vrši jutri ob 3. uri popoldne v Črničah posvetovalni shod, na katerem bode predaval potovalni učitelj za kmetijstvo gosp. A. Štrekelj o pomenu in razvoju mlekarskih zadrug ter o ravnanju z mlekom.

Koncerti. — Dne 20. t. m. bo v gledališki dvorani koncert holandskega „Trio“ iz Berolina, 4. marca Nadine Slavjansky, 30. marca pa bo koncert v gledališki dvorani in sicer humorista na klavir Lamborge. — Vstopnice za koncerte se dobivajo v Wokulatovi knjigarni v Raštelu.

Dr. Tuma kontra dr. Rojic. — Na drugem mestu prinašamo natančnejše poročilo o porotni obravnavi, ki se je vršila v sredo na tožbo dr. Tume proti dr. Rojicu. Tu povemo le, da je sodni dvor dr. Rojica oprostil, ker je dr. Tuma pustil, da je nadaljno postopanje proti dr. Rojicu zastarelo.

Izpred porotnega sodišča. — V torek je stal pred porotniki 23letni Valentin Misigoj iz Dobrovega. Misigoja tožilo je državno pravdnitvo zaradi ropa. V obtožnici je bilo rečeno, da je Misigoj dne 6. januarja 1902, ko je šel z Musičem Antonom proti Šmartnu, vrgel tega na tla, mu žugal celo s smrtjo in mu na zadnje vzela 4 K. Proti Misigoju vršila se je porotna obravnava že lani meseca junija. Takrat je bil Misigoj obsojen na 3 letno ječo. Zagovornik je uležil pritožbo ničnosti in najvišji sodni in kasacijski dvor je razsodbo uničil ter naročil drugo obravnavo, ki se je vršila, kakor rečeno, v torek. Tek obravnave je bil skoro popolnoma jednak prvemu, le nje konec glasi se vse drugače, kajti porotniki so zdaj Misigoja oprostili.

V četrtek je stal pred porotniki 73letni Jožef Bais iz Romansa, obtožen radi nenravnih činov. Obsojen je bil na osem mesečno ječo.

Zaradi tatvine so v torek zvečer aretirali na Kornju hišna št. 3 brezposelno 21 letno Terezijo Laharnar s Pečin, češ, da je svojemu prejšnjemu gospodarju Rudolfu Verniku v Trstu odnesla zlato zapestnico. Ko so jo aretirali, je Laharnar pokazala policiji poštne recepte, tičoč se zgoraj omenjene zapestnice, katero je odposlala svoji gospodinjji v Trst že dne 28. prejšlega meseca.

Tatvine. — V zadnjem času se v našem mestu vedno bolj množe tatvine. Človeku se zdi, kakor bi bil vsemu temu kriv pustni čas. Veselic in zabav je na vseh koncih in krajih vse polno, dočim se nahaja denar le v žepih nekaterih. Brez denara ni rajanja. Zato pa poišče oni, ki nima denara, a se hoče vendarle veseliti in se zabavati, denar tam, kjer se nahaja. Če ne more priti tako lahko do denara zadovolji se tudi z drugimi rečmi, katere se lahko spravijo v denar. Suknje, hlače, čevlji, ure, zlate zapestnice vse to se spravi lahko v denar. Tako so si mislili tudi oni uzmoviči, ki so se te dni splezali skozi okno prtiličnega stanovanja vpkojenega vikarja preč. gosp. Karola Perinčiča, stanujočega na Št. Peterski cesti. Odnesli so mu namreč dve površnji suknji v vrednosti 70 K, jedne hlače vredne 10 K, jeden par čevljev vrednih 8 K, jedno domačo sukno vredno 3 K in druge reči v vrednosti kakih 18 K. — Tudi pekaričo Škerjanec v Cipresni ulici so tatovi obiskali. Vzeli so iz spalnice, kjer spijo delavci, jedno sukno vredno 10 K. Preiskavši žepa nekih hlač našli so 5 K gotovine. Denar so vzeli, a hlače so pustili. — V glediški ulici odprli so vrata prodajalnice trgovca Tošoli. Zadolžili so se ti poštnjakoviči s 70 v. — Spomnili so se tatovi tudi na trafikantnjo Belinger na Tržaški ulici št. 1. Spravili so se v njeno prodajalnico skozi okno ter ji odnesli 6 K, nekaj obleke in pa jedno škatljico cigarete sultan. V svoji velikodušnosti so pustili tatovi nedotaknjen ves drugi tobak in tudi koleke, katerih je bilo takrat tam nad kakih 50 K vrednosti.

Aretirali so Karola Gorjupa z Banjšic, ker je razgrajal.

Samomor vojaka. — V sredo popoldne se je ustrelil v vojašnici na Travniku desetnik France Skober.

Samomor. — V ponedeljek si je prerezala žile na vratu 82 letna majborjeva vdova Matilda pl. Beran. Služabnica jo je našla zjutraj mrtvo na divanu.

C. kr. kmetijsko društvo v Gorici naznanja, da se prodaja živinska sol v žakljih v društveni blagajnici kmetij-

skega društva v Šolski ulici št. 3. Cena je sledeča: 100 kg. stane K 760, 50 kg. stane K 390 proti plačilu v gotovem denarju.

Dražba del za braniško cesto. — Dne 21. t. m. se oddajo na javni dražbi, ki se bo vršila pri tukajšnjem okrajnem glavarstvu ostala dela za braniško cesto. Vsa ta dela so proračunjena na 16203.04 K. Dela se oddajo v treh oddelkih. Dotični načrti in pogoji se nahajajo pri stavbinskem oddelku tukajšnjega glavarstva. Pismene zapečatenane ponudbe, podajo se lahko do 12. ure popoldne istega dne, ko se vrši dražba.

Iz Št. Petra pri Gorici. — Pretečeno nedeljo je naše kmetijsko društvo odprlo v svoji hiši št. 24 javen vinotoč. Točilo se bode samo domače pristno vino po kolikor mogoče zmernih cenah. Društvo ima na razpologo lepe prostore, kakor tudi zelo obširno dvorišče. Toliko na znanje onim, ki potujejo skozi Št. Peter, in Gorici, ki se ob nedeljah pri nas radi ustavljajo.

Zblaznel je v Oseku 28-letni Janez Ušaj, priden in zgleden mladenič. Že pred 14 dnevi hodil je okoli trdeč, da bode pogubljen. Pretečeni petek pa je prišel v cerkev k sv. maši ter je med sv. opravilom glasno govoril: „Sv. Duh razsvetli me“ in „Marija iz planinske gore pomagaj mi“. Proti koncu sv. maše pa je stoječ na sredi cerkve obrnjen proti razpelo glasno zaupal: „Kristus odpusti mi, saj sem še živ“. Nato je stekel k sv. križu ter poskušal veliki in težki križ sneti raz steno. Ker se mu to ni posrečilo, splezal je po križu navzgor ter se oklenil Kristusa okoli glave. Žene in otroci, to videč so začeli glasno upiti in jokati. Le z največjo težavo se je spravilo zblaznelega reveža s križa. Ker je tudi g. vikar pomagal spravljati reveža iz cerkve, je žalostno zaupal: „Tudi služabnik Kristusov me podi iz cerkve“. — Nesrečnega so prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov v Gorico. Vzrok zblaznelosti bode najbrže prebudi telesni napor in preslaba hrana — pa tudi čudne družinske razmere!

Kmetijsko društvo v Biljah, reg. zadruga z omejeno zavezo, imelo bo dne 1. marca t. l. ob 4. uri pop. v društvenih prostorih h. št. 58 v Biljah svoj redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo o delovanju društva; 2. Potrjenje računov za l. 1899, 1900, 1901 in 1902. 3. Volitev načelnstva in nadzorstva. 4. Razni predlogi.

Vabilo k veselici, katero priredi „Narodna čitalnica“ v Cerknem dne 22. februarja 1903, v prostorih g. And. Kobal-a. Vspored: 1. M. Farkaš: „Serenada“, izvaja tamburaški zbor. 2. J. Laharnar: „Kadar zora se čez gore...“ mešan zbor. 3. J. Strauss: „Spomladno cvetje“, tamburaški zbor. 4. Zamejski: „Slovanski dan“, deklamacija. 5. F. S. Vilhar: „Bojna pjesma“, možki zbor. 6. Farkaš: „Za god“, tamburaški zbor. 7. H. Sattner: „Detetu“, mešan zbor. 8. G. Bevk: „Humoristični potpourri“, tamburaški zbor. 9. „Bucek v strahu“, burka v enem dejanju. Spisal Rado Murnik. Osebe: Tone Bucek, mešan in hišni posestnik. Gospa Buca, njegova žena. Marinšek, uradnik. Pinčič, pisatelj. Baraba (postopač). Kraj: Ljubljana. — Čas: sedajnost. 10. Tombola. 11. Prosta zabava. Pri prosti zabavi igra tamburaški zbor. Začetek ob 7. uri zv. Vstopnina za nede 40 vin., udje prosti. K obilni udeležbi uljudno vabi Odbor.

Shod na Drežnici. — „Slovensko katoliško politično in gospodarsko društvo za kobarški okraj“ je priredilo v nedeljo 8. t. m. shod na Drežnici. Katoliško-narodni stranki vedno zvesti Drežničarji so se v obilnem številu zbrali pri g. Francu Gomilščeku, ki je v ta namen blagohotno prepustil svoje prostore. Shodu je predsedoval drežniški župan, g. Jožef Kurinčič.

Med svojimi volilci je takrat nastopil deželni poslanec, g. Ivan Lapanja. Poročal je kot poslanec deželnega zbora, kot načelnik cestnega odbora in kot predsednik kat. pol. društva v Kobaridu. Razložil je svojim volilcem zlasti razmere v deželnem zboru in poročal o njega delovanju, naslikal jim je trude in boje, ki jih morajo kat. narodni poslanci biti z izvestnim poslancem slovenske liberalne stranke. Lepih pridobitev v zadnjem zasedanju so postali deležni tudi Drežničarji sami.

Zanimivi razpravi so slušatelji kaj pazno sledili. G. poslanec je dajal nato pojasnila na razna vprašanja in interpellacije v cestnih zadevah ter prejemal na znanje prošnje in predloge svojih volilcev. Društveni tajnik, g. Ciril Metod Vuga, je govoril o gospodarskih zadevah, ki se ožje tičejo Drežničarjev samih.

Sploh se je izvršil dnevi red društvenega shoda v občno zadovoljnost.

Na predlog g. tajnika se je k sklepu izreklo zaupanje g. poslancu, Ivanu La-

panji, in vsem poslancem katoliško-narodne stranke v deželnem zboru s preč. g. dr. Antonom Gregoričcem na čelu, z vsklikom, naj tudi zanaprej tako stano- vitno vstrajajo v svojih borbah proti nasprotstvu liberalne stranke.

Gromoviti zivioklici so pretresali nizki svod shodne dvorane.

Ponarejeni bankovci za 10 K. — V prometu je mnogo ponarejenih bankovcev po 10 kron z letnico 1900, kateri se razlikujejo od pravih s tem, da so bolj temno vijoličasto-modre barve. Dvoglavni orel in na drugi strani ogrski grb sta na pristnih bankovcih s pikami, na ponarejenih pa s tankimi povprečnimi črtami narejena. Enako tako so 4 angeli na svetlih straneh narejeni. Rob ponarejenih bankovcev je bolj svetlo črtan. Številke „10“ na voglih in besede „Zeha Kronen“ in „Tiz koronat“ so na falsifikatih jednako temne, kakor ves bankovec, pri prvih bankovcih so pa te besede in številka „10“ bolj temne, kakor drugi del bankorca. Besedilo pri pristnih bankovcih se glasi: Die Nachmachung der Banknote wird gesetzlich bestraft, pri ponarejenih se glasi: Die Nachmachung der Banknote wird itd. Te ponarejene bankovec so razpečali po Avstriji posebno agentje laških ponarejalcev tega papirnatega denarja.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 22. januarja do 5. februarja poslali prispevke p. n. gospoda in društva: Upravišništvo „Slov. Nar.“ 16379 K, uredništvo „Slovenca“ 12540 K, kapl. V. Janžekovič pri Sv. Miklavžu ob Ljutomeru 1 K, neimenovan iz Stare Loke 30 K, Viktorija Poljšak v Batujah 20 K, volilo t. v. g. K. Hutha 19510 K, posojilnica na Dolu pri Hrastniku 40 K, županstvo istotam 20 K, posojilnica v Litiji 40 K, žup. Iv. Sakser v Hotedršici 5 K, Vincencijeva družba v Tržiču 41447 K, kat. izobraževalno društvo istotam 5574 K, ob krstu Svetozara v Kanalu 32 K, St. Vertnik v Ljubljani za „Orm. spom.“ 5 K, učit. A. Godoc v Lembachu pri Mariboru 6 K, M. Zega v Kanalu v smislu sodne poravnave 25 K; podružnice: možka in ženska šentpeterska v Ljubljani dohodek veselice 850 K, ženska za Ruše in okolico 90 K, v Vipavi 32 K, možka na Vrhniki še 9 K, v Tržiču 33920 K, v Ljutomeru iz n. b. b. 12 K. — Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Listnica uredništva. — Gosp. M. V. iz B.: Za danes zakasnelo! Zdravi!

Narodno gospodarstvo.

O presajanju in sajenju sadnega drevja. (Dalje.)

Znano je, da se mora drevje za poletno sajenje že na konci jeseni izkopati iz cepelnjaka, a za tem vkopavati v zemljo tako, da so korenine 10 cm. z zemljo pokrite. Ko tako drevje v spomladi presajamo na določeni prostor, tedaj vidimo, da se je na koreninah razvilo več lasem podobnih koreninic in te koreninice so ono, kar drevo potrebuje, da se prime in vseva.

S sajenjem na poletje se pa te koreninice navadno pogube in posledica temu je, da se drevo posuši. Poprej so pisali in učili, da se sadje ne sme saditi in presajati v jeseni, češ, da čez zimo korenine zmrznejo in v vlažni zemlji segnijo. Zakaj pa ne segnijo in ne zmrznejo korenine vkopanih dreves, ki so pripravljena za poletno sajenje, ko so bile vendar samo 10 cm. visoko zagnjene?

Zato pa si vzemimo za pravilo, da sadimo sadje čim prej, bolje novembra nego decembra; bolje pa še decembra nego januarja, a še bolje januarja nego februarja, bolje pa še februarja nego marca, a nazadnje tudi bolje marca nego aprila.

Ako sadimo drevje v jeseni ali ob ugodnem vremenu po zimi, tedaj opazujemo lahko sledeči napredek:

1. Korenine vsajenega drevja se razvijejo že meseca februarja na onih mestih, kjer so bile prirezane ali prikrajšane, kar pa je tudi neobhodno potrebno, da se drevje prime. Pri drevju, sajenem od polovice oktobra do januarja ali pri vkopanih v zemljo, se zacelijo one rane, ki smo jih naredili na koreninah s prirezavanjem in se razvijejo nove korenine.

2. Dež in sneg pospešujeta razkrojitev zemlje v jamah ter omogočita, da se praznina med koreninami izpolni.

3. Vsled mraza in snega postane gorenja plast zemlje rahlejša in to pospešuje pristop zraka in vlage h koreninam, ki se vsled tega mnogo lepše razvijajo. Ako pa nasprotno sadimo sadje na poletje, tedaj se zemlja, ko začne sneg kopneti, navzame preveč mokrote da postane gnečasta in težka.

Pozneje pa, ko nastane lepše vreme

napravi se okoli debela debela skorja skozi katero ne more ne vlaga ne zrak in je tako zadržana rast in razvoj drevja.

4. Ako sadimo drevje na poletje, tedaj so korenine izpostavljene preveč zraku in svetlobi in rade usahnejo, pa če še tako hitro sadimo, kar se ne more zgoditi v jeseni ali po zimi.

5. Sadje, sajeno pozno v jeseni ali po zimi, ne trpi suše, ker ima zemlja v zimskem času več vlage in drevja ni treba zalivati.

(Konec pride.)

Tržne cene.

Za 100 kg.

Kava: Santos	K 190—	do 200—
" Sandomingo	240—	" 260—
" Java	240—	" 260—
" Portorico	260—	" 280—
" Ceylon	320—	" 360—
Slakdor	88—	" 89—
Špeh	160—	" 180—
Petrolij v sodu	32—	" 33—
" " zaboju	10 50	" 11—
Maslo surovo	170—	" 190—
" kuhano	200—	" 220—
Otrobi debele	10 40	" 12—
" drobne	10 40	" 11—
Turšica stara	16 40	" 17—
" nova	15—	" 16 60
Oves	15—	" 18—

Moka ogerska:

št. 0 K 28—	št. 1 K 26 80	št. 2 K 26 20
" 3 " 25 80,	" 4 " 25—,	" 5 " 24—
	št. 6 K 22—	

Javna zahvala.

Preblaga gospa Terezija udova Jonko v Bovcu je v svojem in v imenu svojega pok. soproga gops. Matije Jonko podelila podpisane županstvu ustanovo z glavnico 2100 K.

V smislu te ustanove se bodo obrestni imenovane glavnice (po odbitih troških za 3 sv. maše v blagor darovateljema) porazdelile vsako leto meseca januarja med siromake duhovnije krejske.

Podpisan se v imenu starešinstva kakor tudi v lastnem preblagi dobrotnici za tako velik, blagodušen dar preiskreno zahvaljujem.

Bog tisočero povrni! Blag bodi spomin pok. gospodu Matiji Jonku. Bodi mu zemljica lahka!

Županstvo v KREDU,
dne 8. februarja 1903.

Župan:
Urbančić.

Izjava.

Podpisani preklecujem vse moje besede, katere sem govoril po javnih in ne javnih prostorih čez Valentina Jež mlajšega, ker jaz tej osebi ne morem pičice slabega reči. To toliko na znanje istim osebam, katere so od mene kaj slabega slišale o gori navedeni osebi.

Jakob Jurman,
mlekar v Cerknem.

Nova trgovina.

Usojava se njudno naznaniti, da bodeva otvorila s začetkom meseca marca t. l. popolnoma novo urejeno

trgovino z manufakturnim blagom

v šolskih ulicah in Corso Verdijeve ulice št. 7 vokal bivše okrožne sodnije.

Priporočujoče se za obilen obisk, zagotavlja solidno in točno postrežbo ter beleživa z odličnim spoštovanjem

Hedžet & Koritnik.

Podpisani priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goršice (Senf.) Ciril-Metodovo vino in Ciril-Metodove užgalice. — V zalogi se dobé tudi testenine tvrdke Žnideršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovca v Semeniški ulici h. št. 1.

Br. 271.

Natečaj.

V šolskem okraju goriške okolice se razpisujejo v definitivno nameščenje mesto nadučitelja in jedno mesto učiteljice na trirazredni ljudski šoli v Renčah ter mesto učitelja-voditelja na jednorazredni ljudski šoli v Dobravljah.

S temi službami spojeni prejemki so določeni v dež. zakonu z dne 6. oktobra 1900, dež. zakon št. 26.

Prosilci ali prosilke za katero teh mest naj vložijo svoje pravilno opremljene prošnje v teku šestih tednov po tretjem razglasu tega natečaja v uradnem listu pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

C. kr. okrajni šolski svet.

v Gorici, 5. febr. 1903.

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob in kuhinjo, eventualno ene sobe in kuhinje s pripadki, se išče

v mestu ali bližnji okolici za slovensko uradniško družino brez otrok. Uvelitev najdalje 14. marca t. l. — Ponudbe na naše upravnistvo.

Zakaj tako ceno?

Ker se proti gotovemu plačilu pošiljam, zato imam majhne stroške in nikake izgube pri kupčiji. Ponujam tedaj z realnim 5-letnim jamstvom

Singer-šivalne stroje

v vzorni sestavi in izpeljavi po en gros cenah: Štev. 442 Singer-šivalne stroje močne vrste, gonilne z noge, zaklepni pokrov, res praktična novost priljubljen družinski šivalni stroj za K 49 (štacunska cena K 90). Orig.-Ringschiff-šivalni stroj v olišpani opravi z vso pripravo in pokrovom, največja gotovost in trdnost v šivanji, torej je posebno pripraven stroj za obrtnije, edino za K 77 (štacunska cena K 150). Prodaja s 5-letnim gotovim poroštvom proti nakupu K 14 in ostanek s poštnim povzajem. — Cenik šival. strojev brezplačno. — Neslov: M. Rundbakin, Dunaj, IX/1, Berggasse št. 3/32a.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica, priporočata p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

„Centralna posojilnica“ v Gorici,

registrowana zadruga z omejeno zavezo, sprejema hranilne vloge, katere obrestuje po 4 1/2 polmesečno; nevzdignene obresti pripisuje konec leta h glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Daje posojila udom na osebni kredit po 8% in na vknjižbo po 5 1/2. Sprejema člane z glavnimi deleži po 200 K in z opravnimi deleži po 2 K.

Otvorja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru. Za nalažanje in vračanje so na razpolago položnice c. kr. poštne hranilnice, tako da je mogoče poslati denar brez poštnih stroškov.

Uradne ure so vsak delavnik od 8—12 ure zjutraj in ob pondeljkih in četrčkih

Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. št. 25.

(v lastni hiši)

priporočata častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnideršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

V odlikovanem fotografiskem ateljje-u

Antona Jerkič,

v Gorici,

Gosposka ulica št. 7

drugo nadstropje

izdelujejo se vsa v fotografisko stroko spadajoča dela v najmodernejšem stilu in neprekosljivo natančnostjo po jako zmernih cenah; priporočata se tudi v izdelovanje krajevnih in drugih razglednic, ki so priznane kot najlepše.

Z odličnim spoštovanjem se priporočata

Ant. Jerkič,

fotograf.

Pri svetem Antonu Padovanskem

PRVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in neštevilno nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križčev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezenja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Odlikovana delavnica!

ANT. KRUSIČ,

krojaški mojster v vrtni ulici 26.

Priporočata se sl. občinstvu v mestu in na deželi, posebno č. duhovščini. — Ima bogato zalogo blaga vsake vrste in za vsaki stan, ter opozarja na ravno došlo sveže pomladansko blago, lastni izdelek gotovih oblek in površnih suknj. Cene prav solidne!

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporočata

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštna.

Sadjarsko in vinarsko društvo za Jërda v Gorici

Prodaja naravne in prstne briske pridelke po zmernih cenah.

Zaloga pristnih vin: burgundeca, rizlinga, modre frankinje in drugih.

DESERTNA VINA.

Sedež društva je: Gorica, ulica Barzelilni št. 20.

TISKA:

- Časopise
- Knjige
- Diplome
- Trgovske račune
- Cenke
- Vabila za veselice
- Pisma s firmo
- Razne etikete

NARODNA = = TISKARNA v GORICI

prevzema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela in izvršuje v moderni in okusni obliki po tako nizkih cenah da se ne boji nikake konkurence.

TISKA:

- Tisk. za duhovnlje
- Plakate
- Sprejemnice
- Računske sklepe
- Pobotnice
- Razne posetnice
- Poročnice
- Osmrtnice